

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता, पद, जटा, घन पाठः

6.3 षष्ठकाण्डे तृतीयः प्रश्नः - सोममन्त्रब्राह्मणनिरूपणं

Contents

1	TS 6.3.1.1	6
2	TS 6.3.1.2	7
3	TS 6.3.1.3	7
4	TS 6.3.1.4	8
5	TS 6.3.1.5	9
6	TS 6.3.1.6	10
7	TS 6.3.2.1	11
8	TS 6.3.2.2	12
9	TS 6.3.2.3	13
10	TS 6.3.2.4	14
11	TS 6.3.2.5	15
12	TS 6.3.2.6	15
13	TS 6.3.3.1	16

14	TS 6.3.3.2	17
15	TS 6.3.3.3	18
16	TS 6.3.3.4	19
17	TS 6.3.3.5	20
18	TS 6.3.3.6	21
19	TS 6.3.4.1	22
20	TS 6.3.4.2	23
21	TS 6.3.4.3	24
22	TS 6.3.4.4	25
23	TS 6.3.4.5	26
24	TS 6.3.4.6	27
25	TS 6.3.4.7	27
26	TS 6.3.4.8	28
27	TS 6.3.4.9	29

28	TS 6.3.5.1	30
29	TS 6.3.5.2	31
30	TS 6.3.5.3	32
31	TS 6.3.5.4	33
32	TS 6.3.6.1	34
33	TS 6.3.6.2	34
34	TS 6.3.6.3	35
35	TS 6.3.6.4	36
36	TS 6.3.7.1	37
37	TS 6.3.7.2	38
38	TS 6.3.7.3	39
39	TS 6.3.7.4	40
40	TS 6.3.7.5	41
41	TS 6.3.8.1	42

42	TS 6.3.8.2	43
43	TS 6.3.8.3	43
44	TS 6.3.8.4	44
45	TS 6.3.9.1	45
46	TS 6.3.9.2	46
47	TS 6.3.9.3	47
48	TS 6.3.9.4	48
49	TS 6.3.9.5	49
50	TS 6.3.9.6	49
51	TS 6.3.10.1	50
52	TS 6.3.10.2	51
53	TS 6.3.10.3	52
54	TS 6.3.10.4	53
55	TS 6.3.10.5	54

56	TS 6.3.10.6	55
57	TS 6.3.11.1	56
58	TS 6.3.11.2	57
59	TS 6.3.11.3	58
60	TS 6.3.11.4	58
61	TS 6.3.11.5	59
62	TS 6.3.11.6	60

1 TS 6.3.1.1

TS 6.3.1.1

Samhita Paata

चात्वा॑लाद्-धि॒ष्णि॒या॒नु॒पं॑ व॒पति॑ योनि॒र्वै य॒ज्ञस्य॑ चात्वा॑लं॒ य॒ज्ञस्य॑ स॒योनि॒त्वाय॑ दे॒वा वै य॒ज्ञं परा॑ऽज॒यन्त॑
तमा॒ग्नी॒द्वात् पुन॑रपा॒जय॑न्ने॒तद्वै य॒ज्ञस्या-प॑राजि॒तं यदा॒ग्नी॒द्वा॒ यदा॒ग्नी॒द्वा॒धि॒ष्णि॒या॒न् वि॒हर॑ति॒ यदे॒व य॒ज्ञस्या-
प॑राजि॒तं तत॑ ए॒वैनं॑ पुन॑स्तनु॒ते परा॑जित्ये॒व खलु॑ वा ए॒ते य॑न्ति॒ ये ब॑हि॒ष्पव॑मा॒नः सर्प॑न्ति॒ बहि॑ष्पवमा॒ने
स्तु॒त- []

Pada Paata

चात्वा॑लात् । धि॒ष्णि॒या॒न् । उ॒पेति॑ । व॒पति॑ । योनिः॑ । वै । य॒ज्ञस्य॑ । चात्वा॑लम् ।
य॒ज्ञस्य॑ । स॒योनि॒त्वायेति॑ स॒योनि॑ - त्वाय॑ । दे॒वाः । वै । य॒ज्ञम् । प॒रेति॑ । अ॒ज॒यन्त॑ ।
तम् । आ॒ग्नी॒द्वा॒दि॒त्याग्नि॑ - इ॒द्वात् । पुनः॑ । अ॒पेति॑ । अ॒ज॒यन् । ए॒तत् । वै । य॒ज्ञस्य॑ ।
अ॒प॑राजि॒तमित्य॑प॒रा - जि॒तम् । यत् । आ॒ग्नी॒द्वा॒दि॒त्याग्नि॑ - इ॒द्वात् । यत् । आ॒ग्नी॒द्वा॒दि॒त्याग्नि॑ -
इ॒द्वात् । धि॒ष्णि॒या॒न् । वि॒हर॑तीति॑ वि॒हर॑ति । यत् । ए॒व । य॒ज्ञस्य॑ । अ॒प॑राजि॒तमित्य॑प॒रा -
जि॒तम् । ततः॑ । ए॒व । ए॒नम् । पुनः॑ । त॒नुते॑ । प॒राजि॒त्येति॑ प॒रा-जि॒त्यं । इ॒व । खलु॑ ।
वै । ए॒ते । य॑न्ति॒ । ये । ब॑हि॒ष्पव॑मा॒नमिति॑ ब॒हिः - प॒वमा॑नम् । सर्प॑न्ति । ब॑हि॒ष्पव॑मा॒न इति॑
ब॒हिः - प॒वमा॑ने । स्तु॒ते ।

2 TS 6.3.1.2

TS 6.3.1.2

Samhita Paata

आ॒हा॒ग्री॑द॒ग्रीन्. वि॒ ह॒र ब॒रु॒हिः स्तृ॑णा॒हि पु॒रो॒डा॒शाः अ॒लं कु॑र्वि॒ति य॒ज्ञमे॒वाप॑जित्य॒ पुन॑स्तन्वा॒ना
य॒न्त्यङ्गा॑रै॒र्द्वे स॒र्वने॒ वि ह॒रति॑ श॒लाका॑भि॒-स्तृ॑तीयः॑ स॒शुक्र॑त्वा॒याथो॑ सं भ॒रत्ये॒वैन॑द्वि॒ष्णि॒या वा अ॒मुष्मि॑न्
लो॒के सोम॑म॒रक्ष॑न् तेभ्योऽधि॒ सोम॑माऽह॒रन् त म॑न्वा॒यन्तं॑ प॒र्यवि॑शन्. य ए॒वं वेदं॑ वि॒न्दते॑- []

Pada Paata

आ॒ह । अ॒ग्री॒दि॒त्यग्नि॑ - इ॒त् । अ॒ग्रीन् । वी॒ति । ह॒र । ब॒रु॒हिः । स्तृ॑णा॒हि । पु॒रो॒डा॒शान् ।
अ॒लम् । कु॒रु । इति॑ । य॒ज्ञम् । ए॒व । अ॒प॒जित्ये॒त्यप॑-जित्यं । पुनः॑ । त॒न्वा॒नाः । य॒न्ति ।
अ॒ङ्गा॑रैः । द्वे इति॑ । स॒र्वने॒ इति॑ । वी॒ति । ह॒रति॑ । श॒लाका॑भिः । तृ॒तीयम् । स॒शुक्र॑त्वा॒येति॑
स॒शुक्र॑ - त्वा॒यं । अथो॑ इति॑ । स॒मिति॑ । भ॒रति॑ । ए॒व । ए॒नत् । धि॒ष्णि॒याः । वै ।
अ॒मुष्मि॑न् । लो॒के । सोम॑म् । अ॒रक्ष॑न् । तेभ्यः॑ । अधी॑ति । सोम॑म् । एति॑ । अ॒ह॒रन् ।
। तम् । अ॒न्वा॒यन्ति॑त्यनु॒-अ॒वा॒यन् । तम् । प॒रि॒ति । अ॒वि॒शन् । य । ए॒वम् । वेदं॑ । वि॒न्दते॑ ।

3 TS 6.3.1.3

TS 6.3.1.3

Samhita Paata

परिवेष्टारं ते सोमपीथेन व्योद्ध्यन्त ते देवेषु सोमपीथमैच्छन्त तान् देवा अब्रुवन् द्वे द्वे नामनी कुरुद्धमथ प्र वाऽऽप्स्यथ न वेत्यग्रयो वा अथ धिष्ण्यास्तस्माद् द्विनामा ब्राह्मणोऽर्द्धकस्तेषां ये नेदिष्ठं पर्यविशन् ते सोमपीथं प्राऽ*मुवन्नाहवनीयं आग्नीद्ध्यो होत्रीयो मार्जालीयस्तस्मात् तेषु जुह्वत्यतिहाय वर्षट् करोति वि ह्ये- []

Pada Paata

परिवेष्टारमिति परि - वेष्टारम् । ते । सोमपीथेनेति सोम - पीथेन । वीति । आद्ध्यन्त । ते । देवेषु । सोमपीथमिति सोम - पीथम् । ऐच्छन्त । तान् । देवाः । अब्रुवन् । द्वे द्वे इति द्वे-द्वे । नामनी इति । कुरुद्धम् । अथ । प्रेति । वा । आप्स्यथ । न । वा । इति । अग्रयः । वै । अथ । धिष्ण्याः । तस्मात् । द्विनामेति द्वि - नामा । ब्राह्मणः । अर्द्धकः । तेषाम् । ये । नेदिष्ठम् । पर्यविशनिति परि - अविशन् । ते । सोमपीथमिति सोम - पीथम् । प्रेति । आमुवन् । आहवनीय इत्या - हवनीयः । आग्नीद्ध्य इत्याग्नि - इधीयः । होत्रीयः । मार्जालीयः । तस्मात् । तेषु । जुह्वति । अतिहायेत्यति-हाय । वर्षट् । करोति । वीति । हि ।

4 TS 6.3.1.4

TS 6.3.1.4

Samhita Paata

-ते सोमपीथेनाऽऽ*द्ध्यन्त देवा वै याः प्राची-राहुती-रजुहवुर्ये पुरस्तादसुरा आसन् ताऽस्ताभिः प्राणुदन्त याः प्रतीचीर्ये पश्चादसुरा आसन् ताऽस्ताभि-रपानुदन्त प्राचीरन्या आहुतयो हूयन्ते

प्रत्यङ्हासीनो धिष्णि॑यान् व्याघा॑रयति प॒श्चाच्चै॑व पुरस्ता॑च्च यज॑मानो भ्रातृ॑व्यान् प्र णु॑दते तस्मा॒त्
परा॑चीः प्रजाः प्र वी॑यन्ते प्रती॑ची- []

Pada Paata

ए॒ते । सो॒मपी॒थेनेति॑ सोम - पी॒थेन॑ । आ॒र्ध्यन्त॑ । दे॒वाः । वै । याः । प्रा॒चीः । आहु॑तीरित्या
- हु॒तीः । अ॒जुह॑वुः । ये । पुरस्ता॑त् । असु॑राः । आस॑न् । तान् । ताभिः॑ । प्रेति॑ ।
अ॒नुद॑न्त । याः । प्रती॑चीः । ये । प॒श्चात् । असु॑राः । आस॑न् । तान् । ताभिः॑ । अपेति॑
। अ॒नुद॑न्त । प्रा॒चीः । अ॒न्याः । आहु॑तय॒ इत्या - हु॒तयः॑ । हू॒यन्ते॑ । प्रत्यङ् । आसी॑नः
। धिष्णि॑यान् । व्याघा॑रयतीति॑ वि - आघा॑रयति । प॒श्चात् । च॒ । ए॒व । पुरस्ता॑त् । च॒ ।
यज॑मानः । भ्रातृ॑व्यान् । प्रेति॑ । नु॒दते॑ । तस्मा॑त् । परा॑चीः । प्रजा॑ इति॑ प्र-जाः । प्रेति॑ ।
वी॒यन्ते॑ । प्रती॑चीः ।

5 TS 6.3.1.5

TS 6.3.1.5

Samhita Paata

जा॒यन्ते प्रा॒णा वा ए॒ते यद्विष्णि॑या यद॑र्ध्युः प्रत्यङ् धिष्णि॑या-न॒तिसर्पे॑त् प्रा॒णान्ध॑ संक॑र॒षेत् प्र॒मायु॑कः
स्या॒न्नाभि॑र्वा ए॒षा य॒ज्ञस्य॑ यद्वोतो॑र्द्धः खलु॒ वै नाभ्यै॑ प्रा॒णोऽवा॑डपा॒नो यद॑र्ध्युः प्रत्यङ् हो॒ता॒रम॑तिसर्पे॑दपा॒ने
प्रा॒णं द॑ध्यात् प्र॒मायु॑कः स्या॒न्नार्ध्यु॑रुप॒ गाये॑द् वा॒ग्वीर्यो॑ वा अ॑र्ध्यु-र्यद॑र्ध्युरु॒प-गा॑येदुद्-गा॒त्रे- []

Pada Paata

जा॒य॒न्ते । प्रा॒णा इति॑ प्र॒अ॒नाः । वै । ए॒ते । यत् । धि॒ष्णि॒याः । यत् । अ॒द्भ्युः । प्र॒त्यङ् ।
 । धि॒ष्णि॒यान् । अ॒ति॒सर्पे॑दित्य॒ति - सर्पे॑त् । प्रा॒णानि॑ति॒ प्र - अ॒नान् । समि॑ति॒ । क॒रु॒षेत् ।
 प्र॒मायु॑क॒ इति॑ प्र - मा॒यु॒कः । स्या॒त् । नाभिः॑ । वै । ए॒षा । य॒ज्ञस्य॑ । यत् । हो॒ता । ऊ॒र्ध्वः
 । ख॒लु । वै । नाभ्यै॑ । प्रा॒ण इति॑ प्र - अ॒नः । अ॒वाङ् । अ॒पान॑ इत्य॒प - अ॒नः । यत् ।
 अ॒द्भ्युः । प्र॒त्यङ् । हो॒ता॒रम् । अ॒ति॒सर्पे॑दित्य॒ति - सर्पे॑त् । अ॒पान॑ इत्य॒प - अ॒ने । प्रा॒णमि॑ति॒
 प्र - अ॒नम् । दु॒ह्यात् । प्र॒मायु॑क॒ इति॑ प्र - मा॒यु॒कः । स्या॒त् । न । अ॒द्भ्युः । उपे॑ति॒ ।
 गा॒येत् । वा॒ग्वी॒र्य॑ इति॒ वाक् - वी॒र्यः । वै । अ॒द्भ्युः । यत् । अ॒द्भ्युः । उ॒प॒गा॒ये॒दित्यु॑प -
 गा॒येत् । उ॒द्गा॒त्र इत्यु॑त् - गा॒त्रे ।

6 TS 6.3.1.6**TS 6.3.1.6****Samhita Paata**

वाचः॑ सं प्र यच्छे॒दुप॑दासु॒काऽस्य॑ वा॒ख् स्या॑द्ब्रह्म॒वादि॑नो॒ वद॑न्ति॒ नास॑श्स्थि॒ते सोमै॑ऽद्भ्युः॒ प्रत्यङ्
 सदो॑ऽती॒याद॑थ॒ कथा॑ दाक्षि॒णानि॑ हो॒तुमे॑ति॒ यामो॑ हि स तेषां॒ कस्मा॑ अहं॒ देवा॑ यामं॒ वाऽयामं॑ वाऽनुं॒
 ज्ञास्य॑न्तीत्यु॒त्तरे॑णाऽऽ*ग्री॒द्धं प्री॑त्य॒ जुहो॑ति॒ दाक्षि॑णानि॒ न प्रा॑णान्ध॒सं क॑रु॒षति॑ न्य॒न्ये धि॒ष्णि॒या
 उ॒प्यन्ते॑ () नान्ये॒ यान् नि॒वप॑ति॒ तेन॑ तान् प्री॒णाति॑ यान् न॒नि॒वप॑ति॒ यद॑नुदि॒शति॑ तेन॒ तान् ॥

Pada Paata

वाच॑म् । सम् । प्रेति॑ । य॒च्छेत् । उ॒प॒दा॒सु॒केत्यु॑प-दासु॑का । अ॒स्य॒ । वाक् । स्यात् ।
 ब्र॒ह्म॒वा॒दिन् इति॑ ब्रह्म - वा॒दिनः॑ । व॒दन्ति॑ । न । अस॑श्स्थित॒ इत्यसं॑ - स्थि॒ते । सोमै॑ । अ॒द्भ्युः
 । प्र॒त्यङ् । स॒दः । अतीति॑ । इ॒यात् । अथ॑ । क॒था । द॒क्षि॒णानि॑ । होतु॑म् । ए॒ति । यामः॑
 । हि । सः । तेषा॑म् । कस्मै॑ । अहं॑ । दे॒वाः । याम॑म् । वा । अया॑मम् । वा । अ॒न्विति॑
 । ज्ञा॒स्यन्ति॑ । इति॑ । उ॒त्तरे॑णेत्युत्- तरे॑ण । आ॒ग्नी॒द्ध॒मित्या॑ग्निं - इ॒द्धम् । प॒रीत्येति॑ परि - इत्य॑
 । जुहो॑ति । द॒क्षि॒णानि॑ । न । प्रा॒णानिति॑ प्र - अ॒नान् । समि॑ति । क॒र॒षति॑ । नीति॑ । अ॒न्ये
 । धिष्णि॑याः । उ॒प्यन्ते॑ () । न । अ॒न्ये । यान् । नि॒व॒प॒तीति॑ नि - व॒पति॑ । तेन॑ । तान्
 । प्री॒णाति॑ । यान् । न । नि॒व॒प॒तीति॑ नि - व॒पति॑ । यत् । अ॒नु॒दि॒शतीत्य॑नु - दि॒शति॑ । तेन॑
 । तान् ॥

7 TS 6.3.2.1

TS 6.3.2.1

Samhita Paata

सु॒व॒र्गाय॑ वा ए॒तानि॑ लो॒काय॑ हूयन्ते॒ यद् वै॑स॒र्जनानि॑ द्वाभ्यां॒ गा॒र॒ह॒प॒त्ये जुहोति॑ द्वि॒पाद् यज॑मानः
 प्र॒ति॒ष्ठित्या॑ आ॒ग्नी॒द्धे जुहोत्य॑न्तरि॒क्ष ए॒वाऽऽ*क्र॑मत आ॒ह॒व॒नीये॑ जुहोति॑ सु॒व॒र्गमे॒वैनं॑ लो॒कं ग॑मयति
 दे॒वान् वै सु॒व॒र्गं लो॒कं य॒तो रक्षा॑स्य जिघा॑स॒न्ते सोमे॑न् राजा॒ रक्षा॑स्य॒प॒ह॒त्यासु॑-मा॒त्मानं॑ कृ॒त्वा
 सु॒व॒र्गं लो॒कमा॑यन् रक्ष॑सा॒-मनु॑प॒लाभा॑या ऽऽ*त्तः॒ सोमो॑ भव॒त्यथ॑- []

Pada Paata

सुव॒र्गायेति॑ सुवः - गा॒यं । वै । ए॒तानि॑ । लो॒काय॑ । हू॒यन्ते॑ । यत् । वै॒स॒र्ज॒नानि॑ । द्वा॒भ्याम् ।
 । गा॒र॒ह॒प॒त्य इति॑ गा॒र॒ह॒ - प॒त्ये । जु॒होति॑ । द्वि॒पादि॑ति द्वि - पा॒त् । यज॑मानः । प्र॒ति॒ष्ठित्या॑
 इति॑ प्र॒ति - स्थि॒त्यै । आ॒ग्नी॒द्ध इत्या॑ग्नि॒-इ॒द्धे । जु॒होति॑ । अ॒न्तरि॑क्षे । ए॒व । ए॒ति । क्र॒म॒ते ।
 आ॒ह॒व॒नीय॑ इत्या॑ - ह॒व॒नीये॑ । जु॒होति॑ । सु॒व॒र्गमि॑ति सुवः - गम् । ए॒व । ए॒नम् । लो॒कम् ।
 ग॒म॒य॒ति । दे॒वान् । वै । सु॒व॒र्गमि॑ति सुवः - गम् । लो॒कम् । य॒तः । रक्षा॑ऽसि । अ॒जि॒घा॒ऽस॒न् ।
 । ते । सोमे॑न । रा॒ज्ञा । रक्षा॑ऽसि । अ॒प॒ह॒त्ये॒त्यप॑ - ह॒त्ये । अ॒मुम् । आ॒त्मान॑म् । कृ॒त्वा
 । सु॒व॒र्गमि॑ति सुवः - गम् । लो॒कम् । आ॒य॒न् । रक्षा॑साम् । अ॒नु॒प॒ला॒भा॒ये॒त्यनु॑प - ला॒भा॒य॒ ।
 आ॒त्तः । सोमः॑ । भ॒व॒ति । अथ॑ ।

8 TS 6.3.2.2

TS 6.3.2.2

Samhita Paata

वै॒स॒र्ज॒नानि॑ जु॒होति॑ रक्षा॑साम॒प॒ह॒त्यै त्व॑ऽ सोम॑ त॒नू॒कृ॒द्भ्य॑ इत्या॑ह त॒नू॒कृ॒द्भ्य॑ष॒ द्वेषो॑भ्योऽन्य॑कृ॒तेभ्य॑
 इत्या॑हान्य॑कृ॒तानि॑ हि रक्षा॑ऽस्यु॒रु य॒न्ताऽसि॑ वरू॑थ॒मित्या॑हो॒रु ण॑स्कृ॒धीति॑ वा॒वैत॑दा॒ह जुषा॑णो अ॒मुरा॑ज्य॒स्य
 वे॒त्त्वित्या॑हा॒सुमे॒व यज॑मानं कृ॒त्वा सु॒व॒र्गं लो॒कं ग॑म॒यति॑ रक्षा॑सा॒-म॒नु॒प॒ला॒भा॒याऽऽ* सोमं॑ द॒दत्- []

Pada Paata

वै॒स॒र्ज॒नानि॑ । जु॒होति॑ । रक्षा॑साम् । अ॒प॒ह॒त्या इत्य॑प - ह॒त्यै । त्वम् । सोम् । त॒नू॒कृ॒द्भ्य॑ इति॑

त॒नू॒कृ॒त् - भ्यः । इति॑ । आ॒ह । त॒नू॒कृ॒दिति॑ त॒नू - कृ॒त् । हि । ए॒षः । द्वे॒षो॒भ्य इति॑ द्वे॒षः -
 भ्यः । अ॒न्यकृ॑ते॒भ्य इत्य॑न्य - कृ॒ते॒भ्यः । इति॑ । आ॒ह । अ॒न्यकृ॑ता॒नीत्य॑न्य - कृ॒ता॒नि । हि ।
 रक्षा॑ँसि । उ॒रु । य॒न्ता । अ॒सि । वरू॑थम् । इति॑ । आ॒ह । उ॒रु । नः । कृ॒धि । इति॑
 । वाव । ए॒तत् । आ॒ह । जु॒षा॒णः । अ॒मुः । आ॒ज्य॑स्य । वे॒तु । इति॑ । आ॒ह । अ॒मुम्
 । ए॒व । यज॑मानम् । कृ॒त्वा । सु॒व॒र्गमि॑ति॒ सुवः - गम् । लो॒कम् । ग॒म॒य॒ति । रक्ष॑साम् ।
 अ॒नु॒पला॑भा॒येत्य॑नु॒प - ला॒भा॒य । एति॑ । सोम॑म् । द॒द॒ते ।

9 TS 6.3.2.3

TS 6.3.2.3

Samhita Paata

आ ग्रा॒व्ण॒ आ वा॒य॒व्या॑न्या द्रो॒णक॒ल॒शमु॑त् प॒त्नी॑मा न॒य॒न्त्य॒न्वना॑ँसि प्र व॑र्तयन्ति याव॑दे॒वास्या॑स्ति
 तेन॑ स॒ह सु॒व॒र्गं लो॒कमे॑ति न॒य॑व॒त्यर्चा॑ऽऽग्री॒द्धे जु॑होति सु॒व॒र्गस्य॑ लो॒कस्या॑भिनी॒त्यै ग्रा॒व्णो वा॒य॒व्या॑नि
 द्रो॒णक॒ल॒शमा॑ग्री॒द्ध उप॑ वासयति वि ह्ये॒नं तैर्गृ॑ह्यते यथ॑ स॒होप॑वा॒सये॒दपु॒वाये॑त सौ॒म्यर्चा॑ प्र पा॑दयति
 स्वयै॑- []

Pada Paata

एति॑ । ग्रा॒व्णः । एति॑ । वा॒य॒व्या॑नि । एति॑ । द्रो॒णक॒ल॒शमि॑ति॒ द्रो॒ण - क॒ल॒शम् । उ॒दि॒ति॑
 । प॒त्नी॑म् । एति॑ । न॒य॒न्ति । अ॒न्वि॒ति॑ । अ॒ना॑ँसि । प्रेति॑ । व॒र्त॒य॒न्ति । याव॑त् । ए॒व
 । अ॒स्य । अ॒स्ति॑ । तेन॑ । स॒ह । सु॒व॒र्गमि॑ति॒ सुवः - गम् । लो॒कम् । ए॒ति॑ । न॒य॑व॒त्येति॑
 न॒य - व॒त्या । ऋ॒चा । आ॒ग्री॒द्ध इत्या॑ग्नि - इ॒द्धे । जु॑होति । सु॒व॒र्गस्ये॑ति॒ सुवः - ग॒स्य॑ ।

लोकस्य॑ । अभिनी॑त्या इत्य॒भि-नी॒त्यै । ग्राव॑ष्णः । वा॒य॒व्या॑नि । द्रो॒ण॒क॒ल॒शमि॑ति द्रो॒ण-क॒ल॒शम् ।
 । आ॒ग्नी॒द्वा इ॒त्याग्नि॑ - इ॒द्वे । उपे॑ति । वा॒स॒य॒ति । वी॑ति । हि । ए॒नम् । तैः । गृ॒ह्ण॑ते । यत् ।
 सह । उ॒प॒वा॒स॒येदि॒त्युप॑ - वा॒स॒यै॑त् । अ॒पु॒वा॒येत॑ । सौ॒म्य । ऋ॒चा । प्रे॑ति । पा॒द॒य॒ति । स्व॒या॑ ।

10 TS 6.3.2.4

TS 6.3.2.4

Samhita Paata

-वैनं॑ दे॒वत॑या प्र पा॒द॒य॒त्यदि॑त्याः स॒दोऽस्य॑दि॒त्याः स॒दु आ सी॑दे॒त्याह॑ यथा॒य॒जु॒रेवै॑तद्-य॒ज॑मानो
 वा ए॒तस्य॑ पु॒रा गो॒प्ता भ॑वत्येष वो॑ दे॒व स॒वि॒तः सोम॑ इत्या॒ह स॒वि॒तृप्र॑सूत ए॒वैनं॑ दे॒वता॑भ्यः सं
 प्रय॑च्छत्येतत् त्व॒ सोम॑ दे॒वो दे॒वानु॑पा॒गा इत्या॑ह दे॒वो ह्येष॑ सन्- []

Pada Paata

ए॒व । ए॒नम् । दे॒वत॑या । प्रे॑ति । पा॒द॒य॒ति । अ॒दि॒त्याः । स॒दः । अ॒सि । अ॒दि॒त्याः । स॒दः
 । ए॒ति । सी॒दु । इ॒ति । आ॒ह । य॒था॒य॒जु॒रिति॑ यथा-य॒जुः । ए॒व । ए॒तत् । य॒ज॑मानः । वै ।
 ए॒तस्य॑ । पु॒रा । गो॒प्ता । भ॒व॒ति । ए॒षः । वः । दे॒व । स॒वि॒तः । सोमः॑ । इति॑ । आ॒ह ।
 स॒वि॒तृप्र॑सूत इति॑ स॒वि॒तृ-प्र॑सूतः । ए॒व । ए॒नम् । दे॒वता॑भ्यः । सम् । प्रे॑ति । य॒च्छ॒ति । ए॒तत् ।
 त्वम् । सोम॑ । दे॒वः । दे॒वान् । उपे॑ति । अ॒गाः । इति॑ । आ॒ह । दे॒वः । हि । ए॒षः । स॒न् ।

11 TS 6.3.2.5

TS 6.3.2.5

Samhita Paata

देवानुपैतीदमहं मनुष्यो मनुष्यानित्याह मनुष्यो(1) ह्येष सन् मनुष्यानुपैति यदेतद् यजुर्न ब्रूयादप्रजा
अपशुर्यजमानः स्यात् सह प्रजया सह रायस्पोषेणेत्याह प्रजयैव पशुभिः सहेमं लोकमुपावर्तते नमो
देवेभ्य इत्याह नमस्कारो हि देवानां स्वधा पितृभ्य इत्याह स्वधाकारो हि- []

Pada Paata

देवान् । उपैतीत्युप - एति । इदम् । अहम् । मनुष्यः । मनुष्यान् । इति । आह । मनुष्यः
। हि । एषः । सन् । मनुष्यान् । उपैतीत्युप - एति । यत् । एतत् । यजुः । न । ब्रूयात्
। अप्रजा इत्यप्र - जाः । अपशुः । यजमानः । स्यात् । सह । प्रजयेति प्र - जया । सह ।
रायः । पोषेण । इति । आह । प्रजयेति प्र - जया । एव । पशुभिरिति पशु-भिः । सह ।
इमम् । लोकम् । उपावर्तते इत्युप - आवर्तते । नमः । देवेभ्यः । इति । आह । नमस्कार
इति नमः - कारः । हि । देवानां । स्वधेति स्व - धा । पितृभ्य इति पितृ - भ्यः । इति
। आह । स्वधाकार इति स्वधा - कारः । हि ।

12 TS 6.3.2.6

TS 6.3.2.6

Samhita Paata

पितृ॑णामि॒दम॒हं निर्व॑रुणस्य॒ पाशा॑दित्या॒ह वरु॑णपा॒शादे॒व निर्मु॑च्यते ऽग्ने॑ व्रत॒पत आ॒त्मनः॑ पूर्वा॑
त॒नूरा॑देयेत्या॒हुः को हि॑ तद्वेदु॒ यद् वसी॑यान्थ॒ स्वे वशे॑ भूते पुन॑र्वा ददा॑ति न वेति॒ ग्रावा॑णो वै
सोम॑स्य॒ राज्ञो॑ मलि॒स्रुसे॒ना य एवं॑ वि॒द्वान् ग्राव्ण॑ आग्नी॑द्ध उपवा॒सय॑ति नैनं॑ मलि॒स्रुसे॒ना वि॑न्दति () ॥

Pada Paata

पि॒तृणा॑म् । इ॒दम् । अ॒हम् । निरि॑ति । वरु॑णस्य । पाशा॑त् । इति॑ । आ॒हुः । वरु॑णपा॒शादि॑ति
वरु॑ण - पा॒शात् । ए॒व । निरि॑ति । मु॒च्यते॑ । अ॒ग्ने॑ । व्रत॒पत॒ इति॑ व्रत - प॒ते । आ॒त्मनः॑ । पूर्वा॑
। त॒नूः । आ॒देये॑त्या॒ - दे॒या॑ । इति॑ । आ॒हुः । कः । हि । तत् । वेद॑ । यत् । वसी॑यान् ।
स्वे । वशे॑ । भू॒ते । पुनः॑ । वा । ददा॑ति । न । वा । इति॑ । ग्रावा॑णः । वै । सोम॑स्य ।
राज्ञः॑ । म॒लि॒स्रुसे॒नेति॑ मलि॒स्रु - से॒ना । यः । ए॒वम् । वि॒द्वान् । ग्राव्णः॑ । आग्नी॑द्ध इत्याग्नि॑ -
इ॒द्धे । उ॒पवा॒सय॑तीत्यु॒प - वा॒सय॑ति । न । ए॒नम् । म॒लि॒स्रुसे॒नेति॑ मलि॒स्रु - से॒ना । वि॑न्दति () ॥

13 TS 6.3.3.1

TS 6.3.3.1

Samhita Paata

वैष्ण॑व्यर्चा हु॒त्वा यू॒पम॑च्छेति॒ वैष्ण॑वो वै दे॒वत॑या॒ यू॒पः स्वयै॑वैनं॑ दे॒वत॑या ऽच्छे॑त्यत्य॒न्याना॑गां
नान्या॑-नुपा॑गा॒मित्या॑हाति॒ ह्यन्या॑नेति॒ नान्या॑-नु॒पैत्य॑र्वा॒त्तवा॒ परै॑रविदं॒ पुरो॑ऽव॒रैरि॑त्या॒हार्वा॑ग॒ध्येनं॑ परै॒र्वि॑न्दति॒

पुरोऽवरैस्तं त्वा जुषे- []

Pada Paata

वैष्ण॒व्या । ऋ॒चा । हु॒त्वा । यू॒पम् । अ॒च्छ । ए॒ति । वैष्ण॒वः । वै । दे॒वत॑या । यू॒पः ।
 । स्व॒या । ए॒व । ए॒नम् । दे॒वत॑या । अ॒च्छ । ए॒ति । अ॒तीति॑ । अ॒न्यान् । अ॒गोम् ।
 न । अ॒न्यान् । उ॒पेति॑ । अ॒गाम् । इति॑ । आ॒ह । अ॒तीति॑ । हि । अ॒न्यान् । ए॒ति ।
 न । अ॒न्यान् । उ॒पैतीत्यु॑प-ए॒ति । अ॒र्वाक् । त्वा । परैः" । अ॒विदु॑म् । प॒रः । अ॒वरैः ।
 इति॑ । आ॒ह । अ॒र्वाक् । हि । ए॒नम् । परैः" । वि॒न्दति॑ । प॒रः । अ॒वरैः । तम् । त्वा । जु॒षे ।

14 TS 6.3.3.2

TS 6.3.3.2

Samhita Paata

वैष्ण॒वं दे॒वय॒ज्याया॒ इत्या॑ह दे॒वय॒ज्यायै॑ ह्ये॒नं जु॒षते॑ दे॒वस्त्वा॑ सवि॒ता म॒द्धान॑त्तिवत्या॒ह तेज॑सै॒वैन॑-
 म॒न॒त्तयो॑ष॒धे त्रा॒यस्वैन॑स्व॒र्धिते॑ मै॒नस् हि॑सीरित्या॒ह वज्रो॑ वै स्व॒र्धितिः॑ शान्त्यै॒ स्वर्धिते॑वृ॒क्षस्य॑
 बिभ्य॑तः प्रथ॒मेन॑ शक॒लेन॑ स॒ह तेजः॑ प॒रा प॑तति॒ यः प्रथ॑मः शक॒लः प॑राप॒तेत् तम॑प्या हरे॒थ् स॑ते॒जस॑- []

Pada Paata

वैष्ण॒वम् । दे॒वय॒ज्याया॒ इति॑ दे॒व - य॒ज्यायै॑ । इति॑ । आ॒ह । दे॒वय॒ज्याया॒ इति॑ दे॒व-य॒ज्यायै॑ । हि

। ए॒न॒म् । जु॒ष॒तै॑ । दे॒वः । त्वा॒ । स॒वि॒ता । म॒द्धा॑ । अ॒न॒क्तु॑ । इति॑ । आ॒ह॒ । तेज॑सा । ए॒व ।
 ए॒न॒म् । अ॒न॒क्ति॑ । ओष॑धे । त्राय॑स्व । ए॒न॒म् । स्व॒धि॒त॒ इति॑ स्व॒-धि॒ते॑ । मा । ए॒न॒म् । हि॒ऽसीः॑
 । इति॑ । आ॒ह॒ । व॒ज्रः॑ । वै । स्व॒धि॒ति॒रिति॑ स्व - धि॒तिः॑ । शान्त्यै॑ । स्व॒धि॒ते॒रिति॑ स्व - धि॒तेः॑
 । वृ॒क्षस्य॑ । बि॒भ्य॑तः । प्र॒थ॒मेन॑ । श॒क॒लेन॑ । स॒ह॒ । तेजः॑ । परेति॑ । पु॒त॒ति॑ । यः । प्र॒थ॒मः ।
 श॒क॒लः । प॒रा॒प॒ते॒रिति॑ परा - प॒ते॒त् । तम् । अ॒पि॑ । ए॒ति॑ । ह॒रे॒त् । स॒ते॒ज॒स॒मिति॑ स - ते॒ज॒स॒म् ।

15 TS 6.3.3.3

TS 6.3.3.3

Samhita Paata

-मे॒वै॒न॒मा॒ ह॑रती॒मे॒ वै॒ लो॒का॒ यू॒पा॑त् प्र॒य॒तो बि॑भ्यति दि॒व॒म॒ग्रे॑ण॒ मा॒ ले॑खी॒र॒न्त॒रि॑क्षं॒ म॒द्धये॑न॒ मा॒
 हि॒ऽसी॑रि॒त्या॒है॒भ्य॑ ए॒वैनं॑ लो॒के॒भ्यः॑ श॒म॒य॒ति॒ वन॑स्पते श॒त॒व॒ल्.श॑ वि॒ रो॒हे॒त्या॒व॒श्च॑ने॒ जु॒हो॒ति॒ तस्मा॑-
 दा॒व॒श्च॑नाद्-वृ॒क्षाणां॑ भू॒या॑ऽस॒ उत्ति॑ष्ठन्ति स॒ह॒स्र॑व॒ल्.श॑ वि॒ व॒य॑ः रु॒हे॒मे॒त्या॒हा॒- ५५*शि॒ष॑मे॒वैता॒मा॒ शा॒स्ते
 ऽन॑क्ष॒सङ्ग॑- []

Pada Paata

ए॒व । ए॒न॒म् । ए॒ति॑ । ह॒र॒ति॑ । इ॒मे॒ । वै । लो॒काः । यू॒पा॑त् । प्र॒य॒त॒ इति॑ प्र - य॒तः॑ ।
 बि॒भ्य॒ति॑ । दि॒व॑म् । अ॒ग्रे॑ण । मा । ले॒खीः॑ । अ॒न्त॒रि॑क्षम् । म॒द्धये॑न । मा । हि॒ऽसीः॑ ।
 इति॑ । आ॒ह॒ । ए॒भ्यः॑ । ए॒व । ए॒न॒म् । लो॒के॒भ्यः॑ । श॒म॒य॒ति॑ । वन॑स्पते । श॒त॒व॒ल्.श॑ इति॑
 श॒त - व॒ल्.शः॑ । वी॒ति॑ । रो॒ह॒ । इति॑ । आ॒व॒श्च॑ने॒ इत्या॑ - व॒श्च॑ने । जु॒हो॒ति॑ । तस्मा॑त् ।

आ॒व्रश्च॑ना॒दित्या॑ - व्रश्च॑नात् । वृ॒क्षाणा॑म् । भू॒याश्सः॑ । उ॒दिति॑ । ति॒ष्ठन्ति॑ । स॒हस्र॑वल्.शा॒ इति॑
स॒हस्र॑ - वल्.शाः॑ । वी॒ति॑ । व॒यम् । रु॒हेम् । इति॑ । आ॒ह । आ॒शिष॑मित्या॑-शिष॑म् । ए॒व ।
ए॒ताम् । ए॒ति॑ । शा॒स्ते । अ॒नक्ष॑सङ्ग॒मित्य॑नक्ष - स॒ङ्गम् ।

16 TS 6.3.3.4

TS 6.3.3.4

Samhita Paata

वृ॒श्चेद्-य॑दक्ष॒सङ्गं॑ वृ॒श्चेद॑ध॒ईषं॑ य॒जमान॑स्य प्र॒मायु॑कः स्या॒द्यं का॒मये॑ताप्रतिष्ठितः स्या॒दित्या॑रो॒हं तस्मै॑
वृ॒श्चेदेष॑ वै वन॒स्पती॑ना-मप्रतिष्ठितोऽप्रतिष्ठित ए॒व भ॑वति॒ यं का॒मये॑ताप॒शुः स्या॒दित्य॑प॒र्णं तस्मै॑ शु॒ष्काग्रं॑
वृ॒श्चेदेष॑ वै वन॒स्पती॑ना-मप॒शव्योऽप॒शुरे॒व भ॑वति॒ यं का॒मये॑त प॒शुमान्श्च॑ स्या॒दिति॑ बहु॒पर्णं तस्मै॑
बहु॒शाखं॑ वृ॒श्चेदेष॑ वै- []

Pada Paata

वृ॒श्चेत् । यत् । अ॒क्षस॒ङ्गमित्य॑क्ष - स॒ङ्गम् । वृ॒श्चेत् । अ॒ध॒ईष॑मित्य॒धः - ई॒षम् । य॒जमान॑स्य ।
प्र॒मायु॑क॒मिति॑ प्र-मायु॑कम् । स्या॒त् । यम् । का॒मये॑त । अ॒प्रतिष्ठि॑त् इत्य॒प्रति - स्थि॑त् । स्या॒त् ।
इति॑ । आ॒रोह॑मित्या॑ - रो॒हम् । तस्मै॑ । वृ॒श्चेत् । ए॒षः । वै । वन॒स्पती॑नाम् । अ॒प्रतिष्ठि॑त् इत्य॒प्रति
- स्थि॑त् । अ॒प्रतिष्ठि॑त् इत्य॒प्रति - स्थि॑त् । ए॒व । भ॑वति॒ यम् । का॒मये॑त । अ॒प॒शुः । स्या॒त्
। इति॑ । अ॒पर्ण॑म् । तस्मै॑ । शु॒ष्काग्र॑मिति॒ शुष्कं॑ - अ॒ग्रम् । वृ॒श्चेत् । ए॒षः । वै । वन॒स्पती॑नाम्
। अ॒प॒शव्यः॑ । अ॒प॒शुः । ए॒व । भ॑वति॒ यम् । का॒मये॑त । प॒शुमानि॑ति॒ पशु॑ - मान् । स्या॒त् ।

इति॑ । बहु॒पु॒र्णमि॑ति बहु - पु॒र्णम् । तस्मै॑ । बहु॒शा॒खमि॑ति बहु - शा॒खम् । वृ॒श्चेत् । ए॒षः । वै ।

17 TS 6.3.3.5

TS 6.3.3.5

Samhita Paata

वन॒स्पती॑नां प॒श॒व्यः प॒शु॒माने॑व भ॒वति॑ प्र॒ति॒ष्ठितं॑ वृ॒श्चेत् प्र॒ति॒ष्ठाका॑मस्यैष वै वन॒स्पती॑नां प्र॒ति॒ष्ठितो॑ यः
सु॒मे भू॒म्यै स्वा॒द्योने॑ रू॒ढः प्र॒त्ये॒व ति॑ष्ठति॒ यः प्र॒त्यङ्कु॑प॒नत॑स्तं वृ॒श्चेत् स हि मे॒धम्भ्यु॑प॒नतः॑ पञ्चा॑रत्निं
तस्मै॑ वृ॒श्चेद्यं॑ का॒मये॑तोपै॒नमु॑त्तरो य॒ज्ञो न॑मे॒दिति॑ पञ्चा॑क्षरा प॒ङ्क्तिः पा॒ङ्क्तो य॒ज्ञ उ॑पै॒नमु॑त्तरो य॒ज्ञो- []

Pada Paata

वन॒स्पती॑नाम् । प॒श॒व्यः । प॒शु॒मानि॑ति प॒शु - मान् । ए॒व । भ॒वति॑ । प्र॒ति॒ष्ठितमि॑ति प्र॒ति -
स्थि॑तम् । वृ॒श्चेत् । प्र॒ति॒ष्ठाका॑मस्येति॑ प्र॒ति॒ष्ठा- का॑मस्य । ए॒षः । वै । वन॒स्पती॑नाम् । प्र॒ति॒ष्ठित
इति॑ प्र॒ति - स्थि॑तः । यः । सु॒मे । भू॒म्यै । स्वात् । यो॒नेः । रू॒ढः । प्र॒तीति॑ । ए॒व ।
ति॑ष्ठति । यः । प्र॒त्यङ् । उ॒प॒नत॑ इत्यु॒प॒नतः॑ । तम् । वृ॒श्चेत् । सः । हि । मे॒धम् । अ॒भीति॑
। उ॒प॒नत॑ इत्यु॒प॒नतः॑ । पञ्चा॑रत्निमि॒ति पञ्च॑- अ॒रत्नि॑म् । तस्मै॑ । वृ॒श्चेत् । यम् । का॒मये॑त
। उ॒पेति॑ । ए॒नम् । उ॒त्तर॑ इत्यु॒त् - त॒रः । य॒ज्ञः । न॒मेत् । इति॑ । पञ्चा॑क्षरेति॑ पञ्च॑-आ॒क्षरा
। प॒ङ्क्तिः । पा॒ङ्क्तः । य॒ज्ञः । उ॒पेति॑ । ए॒नम् । उ॒त्तर॑ इत्यु॒त् - त॒रः । य॒ज्ञः ।

18 TS 6.3.3.6

TS 6.3.3.6

Samhita Paata

नमति षडरन्तिं प्रतिष्ठाकामस्य षड्वा ऋतवः ऋतुष्वेव प्रति तिष्ठति सप्तारन्तिं पशुकामस्य सप्तपदा
 शक्रैरी पशवः शक्रैरी पशून्नेवाव रुन्धे नवारन्तिं तेजस्कामस्य त्रिवृता स्तोमेन सम्मितं तेजस्त्रिवृत
 तेजस्व्येव भवत्येकादशारन्ति-मिन्द्रियकाम-स्यैकादशाक्षरा त्रिष्टुगिन्द्रियं त्रिष्टुगिन्द्रियाव्येव भवति
 पञ्चदशारन्तिं भ्रातृव्यवतः पञ्चदशो वज्रो भ्रातृव्याभिभूत्यै सप्तदशारन्तिं प्रजाकामस्य सप्तदशः
 प्रजापतिः प्रजापतेरास्या () एकविंशत्यरन्तिं प्रतिष्ठाकाम-स्यैकविंशः स्तोमानां प्रतिष्ठा प्रतिष्ठित्या
 अष्टाश्रिर्भवत्यष्टाक्षरा गायत्री तेजो गायत्री गायत्री यज्ञमुखं तेजसेव गायत्रिया यज्ञमुखेन संमितः ॥

Pada Paata

नमति । षडरन्तिमिति षट् - अरन्तिम् । प्रतिष्ठाकामस्येति प्रतिष्ठा- कामस्य । षट् । वै ।
 ऋतवः । ऋतुषु । एव । प्रतीति । तिष्ठति । सप्तारन्तिमिति सप्त - अरन्तिम् । पशुकामस्येति
 पशु - कामस्य । सप्तपदेति सप्त-पदा । शक्रैरी । पशवः । शक्रैरी । पशून् । एव । अवेति
 । रुन्धे । नवारन्तिमिति नव - अरन्तिम् । तेजस्कामस्येति तेजः - कामस्य । त्रिवृतेति त्रि
 - वृता । स्तोमेन । सम्मितमिति सं - मितम् । तेजः । त्रिवृदिति त्रि - वृत् । तेजस्वी
 । एव । भवति । एकादशारन्तिमित्येकादश-अरन्तिम् । इन्द्रियकामस्येतीन्द्रिय-कामस्य ।
 एकादशाक्षरेत्येकादश - अक्षरा । त्रिष्टुक् । इन्द्रियम् । त्रिष्टुक् । इन्द्रियावी । एव । भवति
 । पञ्चदशारन्तिमिति पञ्चदश - अरन्तिम् । भ्रातृव्यवत इति भ्रातृव्य - वतः । पञ्चदश इति
 पञ्च - दशः । वज्रः । भ्रातृव्याभिभूत्या इति भ्रातृव्य - अभिभूत्यै । सप्तदशारन्तिमिति सप्तदश
 - अरन्तिम् । प्रजाकामस्येति प्रजा - कामस्य । सप्तदश इति सप्त - दशः । प्रजापतिरिति

प्रजा-पतिः । प्रजापतेरिति प्रजा - पतेः । आस्यै () । एकविंशत्यरत्निमित्येकविंशति -
 अरत्निम् । प्रतिष्ठाकामस्येति प्रतिष्ठा - कामस्य । एकविंश इत्येक - विंशः । स्तोमानाम्
 । प्रतिष्ठेति प्रति - स्था । प्रतिष्ठित्या इति प्रति - स्थित्यै । अष्टाश्रित्यष्टा - अश्रिः ।
 भवति । अष्टाक्षरेत्यष्टा - अक्षरा । गायत्री । तेजः । गायत्री । गायत्री । यज्ञमुखमिति यज्ञ
 - मुखम् । तेजसा । एव । गायत्रिया । यज्ञमुखेनेति यज्ञ - मुखेन । संमित इति सं - मितः ॥

19 TS 6.3.4.1

TS 6.3.4.1

Samhita Paata

पृथिव्यै त्वाऽन्तरिक्षाय त्वा दिवे त्वेत्याहैभ्य एवैनं लोकेभ्यः प्रोक्षति पराञ्चं प्रोक्षति पराडिव हि
 सुवर्गो लोकः क्रूरमिव वा एतत् करोति यत् खनन्त्यपोऽव नयति शान्त्यै यवमतीरव नयत्यूर्ग्वै
 यवो यजमानेन यूपः संमितो यावानेव यजमान-स्तावती-मेवास्मि-न्नूर्जं दधाति- []

Pada Paata

पृथिव्यै । त्वा । अन्तरिक्षाय । त्वा । दिवे । त्वा । इति । आह । एभ्यः । एव । एनम्
 । लोकेभ्यः । प्रेति । उक्षति । पराञ्चम् । प्रेति । उक्षति । पराड् । इव । हि । सुवर्ग
 इति सुवः-गः । लोकः । क्रूरम् । इव । वै । एतत् । करोति । यत् । खनन्ति । अपः ।
 अवेति । नयति । शान्त्यै । यवमतीरिति यव-मतीः । अवेति । नयति । ऊर्क् । वै । यवः
 । यजमानेन । यूपः । संमित इति सं - मितः । यावान् । एव । यजमानः । तावतीम् ।

ए॒व । अ॒स्मिन् । ऊ॒र्जम् । दु॒धाति॑ ।

20 TS 6.3.4.2

TS 6.3.4.2

Samhita Paata

पितॄ॑णां॒ स॒द॒न॒म॒सीति॑ ब॒रु॒हि॒र॒व॑ स्तृणाति॑ पितृ॑दे॒व॒त्यो॑(१)॒ ह्ये॒त॒द्-य॒न्नि॒खा॒तं॒ यद्-ब॒रु॒हि॒र॒न॒व॒स्ती॒र्य॑
मि॒नु॒यात् पितृ॑दे॒व॒त्यो॑ नि॒खा॒तः॑ स्याद् ब॒रु॒हि॒र॒व॒स्ती॒र्य॑ मि॒नो॒त्य॒स्यामे॒वैनं॑ मि॒नोति॑ यू॒प॒श॒क॒ल॒म॒वा॑स्यति॑
स॒ते॒ज॒स॒मे॒वैनं॑ मि॒नोति॑ दे॒व॒स्त्वा॑ स॒वि॒ता म॒द्धाऽन॒त्ति॒व॒त्या॑ह॒ तेज॑सै॒वैनं॑म॒न॒क्ति॑ सु॒पि॒प्प॒ला॒भ्य॒-स्त्वो॑ष॒धी॒भ्य॒
इति॑ च॒षालं॑ प्र॒ति- []

Pada Paata

पि॒तृ॒णा॒म् । स॒द॒न॒म् । अ॒सि॒ । इति॑ । ब॒रु॒हिः॑ । अ॒वेति॑ । स्तृ॒णा॒ति॒ । पि॒तृ॒दे॒व॒त्य॑मि॒ति॑ पि॒तृ -
दे॒व॒त्य॑म् । हि॑ । ए॒तत् । यत् । नि॒खा॒त॒मि॒ति॑ नि - खा॒त॒म् । यत् । ब॒रु॒हिः॑ । अ॒न॒व॒स्ती॒र्ये॒त्य॑न॒व॒-
- स्ती॒र्य॑ । मि॒नु॒यात् । पि॒तृ॒दे॒व॒त्य॑ इति॑ पि॒तृ॒-दे॒व॒त्यः॑ । नि॒खा॒त॒ इति॑ नि॒-खा॒तः॑ । स्या॒त् । ब॒रु॒हिः॑
। अ॒व॒स्ती॒र्ये॒त्य॑व - स्ती॒र्य॑ । मि॒नो॒ति॒ । अ॒स्या॒म् । ए॒व । ए॒न॒म् । मि॒नो॒ति॒ । यू॒प॒श॒क॒ल॒मि॒ति॑
यू॒प - श॒क॒ल॒म् । अ॒वेति॑ । अ॒स्य॒ति॒ । स॒ते॒ज॒स॒मि॒ति॑ स - तेज॑स॒म् । ए॒व । ए॒न॒म् । मि॒नो॒ति॒ ।
दे॒वः॑ । त्वा॑ । स॒वि॒ता । म॒द्धा॑ । अ॒न॒क्तु॑ । इति॑ । आ॒ह॒ । तेज॑सा । ए॒व । ए॒न॒म् । अ॒न॒क्ति॑
। सु॒पि॒प्प॒ला॒भ्य॒ इति॑ सु॒-पि॒प्प॒ला॒भ्यः॑ । त्वा॑ । ओष॑धी॒भ्य॒ इत्यो॑ष॒धि - भ्यः॑ । इति॑ । च॒षालं॑
। प्र॒तीति॑ ।

21 TS 6.3.4.3

TS 6.3.4.3

Samhita Paata

मुञ्चति॑ तस्मा॑च्छीर॒षत॑ ओष॑धयः॒ फलं॑ गृह्णन्त्य॒नक्ति॑ तेजो॒ वा आज्यं॑ यज॑मानेनाग्नि॒ष्ठाऽग्निः॑ संमि॑ता
यद॑ग्नि॒ष्ठा-म॒ग्निम॒नक्ति॑ यज॑मानमे॒व तेज॑सा ऽन॒त्तया॒न्त-म॑न॒त्तया॒न्तमे॒व यज॑मानं॒ तेज॑सान॒नक्ति॑ स॒र्वतः॑
परि॑ मृ॒शत्य॑परि॒वर्ग-मे॒वास्मि॑न् तेजो॒ दधा॑त्युद् दि॒वः स्त॒भाना॑ऽन्तरि॑क्षं पृ॒णेत्या॑है॒षां लो॒कानां॑ वि॒धृत्यै॑
वैष्ण॑व्यर्चा- []

Pada Paata

मुञ्चति॑ । तस्मा॑त् । शी॒र॒षतः॑ । ओष॑धयः । फलं॑ । गृह्णन्ति॑ । अ॒नक्ति॑ । तेजः॑ । वै
। आज्यं॑ । यज॑मानेन । अ॒ग्नि॒ष्ठेत्य॑ग्नि-स्था । अ॒ग्निः । संमि॑तेति सं - मि॒ता । यत् ।
अ॒ग्नि॒ष्ठामित्य॑ग्नि- स्था । अ॒ग्निम् । अ॒नक्ति॑ । यज॑मानम् । ए॒व । तेज॑सा । अ॒नक्ति॑ ।
आ॒न्तमित्य॑ - अ॒न्तम् । अ॒नक्ति॑ । आ॒न्तमित्य॑ - अ॒न्तम् । ए॒व । यज॑मानम् । तेज॑सा ।
अ॒नक्ति॑ । स॒र्वतः॑ । परि॑ति । मृ॒शति॑ । अ॒परि॒वर्गमित्य॑परि - वर्गम् । ए॒व । अ॒स्मिन् । तेजः॑
। दु॒धाति॑ । उ॒दिति॑ । दि॒वम् । स्त॒भान् । ए॒ति । अ॒न्तरि॑क्षम् । पृ॒ण । इति॑ । आ॒ह । ए॒षाम्
। लो॒कानां॑ । वि॒धृत्या॑ इति वि - धृत्यै॑ । वैष्ण॑व्या । ऋ॒चा ।

22 TS 6.3.4.4

TS 6.3.4.4

Samhita Paata

कल्पयति वैष्णवो वै देवतया यूपः स्वयैवैनं देवतया कल्पयति द्वाभ्यां कल्पयति द्विपाद् यजमानः
 प्रतिष्ठित्यै यं कामयेत् तेजसैनं देवताभिरिन्द्रियेण व्यर्द्धयेय-मित्यग्निष्ठां तस्याश्रि-माहवनीयादित्थं
 वेत्थं वाऽति नावयेत् तेजसैवैनं देवताभिरिन्द्रियेण व्यर्द्धयति यं कामयेत् तेजसैनं देवताभिरिन्द्रियेण
 समर्द्धयेयमित्य- []

Pada Paata

कल्पयति । वैष्णवः । वै । देवतया । यूपः । स्वयाँ । एव । एनम् । देवतया । कल्पयति
 । द्वाभ्याम् । कल्पयति । द्विपादिति द्वि - पात् । यजमानः । प्रतिष्ठित्या इति प्रति - स्थित्यै
 । यम् । कामयेत् । तेजसा । एनम् । देवताभिः । इन्द्रियेण । वीति । अर्द्धयेयम् । इति
 । अग्निष्ठामित्यग्नि - स्थां । तस्य । अश्रिम् । आहवनीयादित्याँ-हवनीयात् । इत्थम् । वा
 । इत्थम् । वा । अतीति । नावयेत् । तेजसा । एव । एनम् । देवताभिः । इन्द्रियेण ।
 वीति । अर्द्धयति । यम् । कामयेत् । तेजसा । एनम् । देवताभिः । इन्द्रियेण । समिति
 । अर्द्धयेयम् । इति ।

23 TS 6.3.4.5

TS 6.3.4.5

Samhita Paata

-अ॒ग्नि॒ष्ठां तस्या॑श्चि॒माह॒वनी॑ये॒न सं मि॑नुयात् तेज॑सै॒वैनं॑ दे॒वता॑भिरिन्द्रि॒येण॑ सम॑र्द्धयति ब्र॒ह्म॒वनिं॑ त्वा
क्षत्र॒वनि॑मित्या॒ह यथा॑य॒जुरे॒वैतत् परि॑ व्य॒यत्यू॒ग्वै र॑श॒ना यज॑माने॒न यू॒पः संमि॑तो॒ यज॑मानमे॒वोर्जा॑
सम॑र्द्धयति नाभिदु॒घ्रे परि॑ व्य॒यति॑ नाभिदु॒घ्न ए॒वास्मा॑ ऊ॒र्जं द॑धाति॒ तस्मा॑न्नाभिदु॒घ्न ऊ॒र्जा भु॑ञ्जते॒ यं
का॒मये॑तो॒र्जेन॑- []

Pada Paata

अ॒ग्नि॒ष्ठा॒मि॒त्या॒ग्नि - स्था॒म् । तस्य॑ । अ॒श्नि॒म् । आ॒ह॒वनी॑ये॒नेत्या॑ - ह॒वनी॑ये॒न । समि॑तिं । मि॒नुया॑त्
। तेज॑सा । ए॒व । ए॒न॒म् । दे॒वता॑भिः । इन्द्रि॒येण॑ । समि॑तिं । अ॒र्द्ध॒यति॑ । ब्र॒ह्म॒वनि॑मि॒तिं
ब्र॒ह्म - वनि॑म् । त्वा॒ । क्षत्र॒वनि॑मि॒तिं क्षत्र॒-वनि॑म् । इति॑ । आ॒ह॒ । यथा॑य॒जुरिति॑ यथा॒-य॒जुः
। ए॒व । ए॒तत् । परि॑तिं । व्य॒यति॑ । ऊ॒र्क् । वै । र॑श॒ना । यज॑माने॒न । यू॒पः । संमि॑तु
इति॑ सं-मि॒तुः । यज॑मानम् । ए॒व । ऊ॒र्जा । समि॑तिं । अ॒र्द्ध॒यति॑ । नाभि॑दु॒घ्न इति॑ नाभि -
दु॒घ्रे । परि॑तिं । व्य॒यति॑ । नाभि॑दु॒घ्न इति॑ नाभि - दु॒घ्रे । ए॒व । अ॒स्मै । ऊ॒र्जम् । द॑धाति॒
। तस्मा॑त् । नाभि॑दु॒घ्न इति॑ नाभि - दु॒घ्रे । ऊ॒र्जा । भु॑ञ्जते॒ । यम् । का॒मये॑त । ऊ॒र्जा । ए॒न॒म् ।

24 TS 6.3.4.6

TS 6.3.4.6

Samhita Paata

व्य॑र्द्धये॒य-मि॒त्यूर्द्धा॑ वा॒ तस्यावा॑चीं॒ वाऽवो॑हेदूर्जै॒वैनं॑ व्य॑र्द्धयति॒ यदि॑ का॒मये॑त॒ वर॑षु॒कः पु॒र्जन्यः॑
स्या॒दित्य॑-वा॑ची॒मवो॑हेद् वृष्टि॑मे॒व नि यं॑च्छति॒ यदि॑ का॒मये॑ताव॑र॒षुकः॑ स्या॒दित्यूर्द्धा॑मु॒द॑हेद् वृष्टि॑मे॒वोद्
यं॑च्छति॒ पितॄ॑णां॒ निखा॑तं॒ मनु॑ष्या॒णामूर्द्धं॑ निखा॑ता॒दा र॑श॒नाया॒ ओष॑धी॒नाः र॑श॒ना वि॒श्वेषां॑- []

Pada Paata

वी॒तिं । अ॒र्द्धये॒यम् । इति॑ । ऊ॒र्ध्वाम् । वा॒ । तस्य॑ । अवा॑चीम् । वा॒ । अवे॑तिं ।
ऊ॒हेत् । ऊ॒र्जा । ए॒व । ए॒नम् । वी॒तिं । अ॒र्द्धय॑ति । यदि॑ । का॒मये॑त । वर॑षु॒कः ।
पु॒र्जन्यः॑ । स्या॒त् । इति॑ । अवा॑चीम् । अवे॑तिं । ऊ॒हेत् । वृष्टि॑म् । ए॒व । नी॒तिं । य॒च्छति॑
। यदि॑ । का॒मये॑त । अवा॑र॒षुकः॑ । स्या॒त् । इति॑ । ऊ॒र्ध्वाम् । उ॒दिति॑ । ऊ॒हेत् ।
वृष्टि॑म् । ए॒व । उ॒दिति॑ । य॒च्छति॑ । पि॒तॄणाम् । निखा॑तमि॒ति नि - खा॑तम् । मनु॑ष्या॒णाम्
। ऊ॒र्ध्वम् । निखा॑ता॒दिति॑ नि - खा॑ता॒त् । एति॑ । र॒श॒नायाः॑ । ओष॑धी॒नाम् । र॒श॒ना । वि॒श्वेषां॑ ।

25 TS 6.3.4.7

TS 6.3.4.7

Samhita Paata

देवानां॑ मूर्द्ध॑ र॒श॒नाया॑ आ च॒षाला॑दिन्द्र॒स्य च॒षाल॑ स॒द्ध्याना॑मतिरिक्तः॑ स वा ए॒ष स॑र्वदे॒वत्यो॑
यद्यूपो॑ यद्यूपं॑ मि॒नोति॑ सर्वा॑ ए॒व दे॒वताः॑ प्री॒णाति॑ य॒ज्ञेन॑ वै दे॒वाः सु॑व॒र्गं लो॒कमा॑यन् तेऽम॒न्यन्त॑
मनु॒ष्या नो॑ऽन्वाभ॑विष्यन्तीति॑ ते यू॒पेन॑ योपयि॒त्वा सु॑व॒र्गं लो॒कमा॑यन् तमृष॑यो यू॒पेनै॒वानु॑ प्राजा॑नन्
तद् यू॒पस्य॑ यू॒पत्वं- []

Pada Paata

दे॒वाना॑म् । ऊ॒र्ध्वम् । र॒श॒नायाः॑ । ए॒ति । च॒षाला॑त् । इन्द्र॒स्य । च॒षाल॑म् । स॒द्ध्याना॑म्
। अति॑रिक्त॒मित्य॑ति - रि॒क्तम् । सः । वै । ए॒षः । स॑र्वदे॒वत्य॑ इति॑ स॑र्व-दे॒वत्यः॑ । यत् ।
यू॒पः । यत् । यू॒पम् । मि॒नोति॑ । सर्वाः॑ । ए॒व । दे॒वताः॑ । प्री॒णाति॑ । य॒ज्ञेन॑ । वै ।
दे॒वाः । सु॒व॒र्गमि॑ति॒ सुवः-ग॑म् । लो॒कम् । आ॒यन् । ते । अ॒म॒न्यन्त॑ । मनु॒ष्याः॑ । नः ।
अ॒न्वाभ॑विष्यन्तीत्य॑नु-आभ॑विष्यन्ति । इति॑ । ते । यू॒पेन॑ । यो॒पयि॒त्वा । सु॒व॒र्गमि॑ति॒ सुवः-ग॑म्
। लो॒कम् । आ॒यन् । तम् । ऋष॑यः । यू॒पेन॑ । ए॒व । अनु॑ । प्रेति॑ । अ॒जा॒नन् । तत् ।
यू॒पस्य॑ । यू॒प॒त्वमि॑ति॒ यू॒प- त्वम् ।

26 TS 6.3.4.8

TS 6.3.4.8

Samhita Paata

यद् यू॒पं मि॒नोति॑ सु॒व॒र्गस्य॑ लो॒कस्य॑ प्र॒ज्ञा॑त्यै पु॒रस्ता॑न् मि॒नोति॑ पु॒रस्ता॑द्धि य॒ज्ञस्य॑ प्र॒ज्ञा॑यते प्र॒ज्ञातः॑ हि

तद् यदतिपन्न आहुरिदं कार्यमासीदिति साद्ध्या वै देवा यज्ञमत्यमन्यन्तु तान्. यज्ञो नास्पृशत् तान्.
यद् यज्ञस्यातिरिक्तमासीत् तदस्पृशदतिरिक्तं वा एतद् यज्ञस्य यदग्नावग्निं मथित्वा प्रहरत्यतिरिक्तमेत-
[]

Pada Paata

यत् । यू॒पम् । मि॒नोति॑ । सु॒व॒र्गस्येति॑ सु॒वः - ग॒स्य॑ । लो॒कस्य॑ । प्र॒ज्ञा॒त्या इति॑ प्र - ज्ञा॒त्यै ।
पु॒रस्ता॑त् । मि॒नोति॑ । पु॒रस्ता॑त् । हि । य॒ज्ञस्य॑ । प्र॒ज्ञाय॑त् इति॑ प्र - ज्ञा॒यते॑ । अ॒प्र॒ज्ञात॑मित्य॒ग्रं
- ज्ञा॒तम् । हि । तत् । यत् । अति॑पन्न इत्यति॑ - प॒न्ने । आ॒हुः । इ॒दम् । का॒र्यम् । आ॒सीत्
। इति॑ । सा॒द्ध्याः । वै । दे॒वाः । य॒ज्ञम् । अती॑ति॑ । अ॒म॒न्यन्तु॑ । तान् । य॒ज्ञः । न ।
अ॒स्पृश॑त् । तान् । यत् । य॒ज्ञस्य॑ । अति॑रिक्तमित्यति॑ - रि॒क्तम् । आ॒सीत् । तत् । अ॒स्पृश॑त्
। अति॑रिक्तमित्यति॑ - रि॒क्तम् । वै । ए॒तत् । य॒ज्ञस्य॑ । यत् । अ॒ग्नौ । अ॒ग्निम् । म॒थित्वा ।
प्र॒हर॒तीति॑ प्र - ह॒रति॑ । अति॑रिक्तमित्यति॑ - रि॒क्तम् । ए॒तत् ।

27 TS 6.3.4.9

TS 6.3.4.9

Samhita Paata

-द्यूपस्य यदूर्ध्वं चषालात् तेषां तद् भागधेयं तानेव तेन प्रीणाति देवा वै सः स्थिते सोमे प्र सुचोऽहरन्
प्र यूपं तेऽमन्यन्त यज्ञ्वेशसं वा इदं कुर्म इति ते प्रस्तुरः सुचां निष्क्रयण-मपश्यन्त्वा स्वरुं यूपस्य
सः स्थिते सोमे प्र प्रस्तुरः हरति जुहोति स्वरुमयज्ञ्वेशसाय ॥

Pada Paata

यूप॑स्य । यत् । ऊ॒र्ध्वम् । च॒षाली॑त् । तेषा॑म् । तत् । भा॒ग॒धेय॑मिति॑ भा॒ग - धेय॑म् । तान् ।
 । ए॒व । तेन॑ । प्री॒णाति॑ । दे॒वाः । वै । स॒स्थित॑ इति॑ सं-स्थि॒ते । सोमै॑ । प्रेति॑ । सु॒चः ।
 । अ॒हर॑न् । प्रेति॑ । यूप॑म् । ते । अ॒म॒न्यन्त॑ । य॒ज्ञ॒वेश॑समिति॑ य॒ज्ञ - वे॑श॒सम् । वै । इ॒दम् ।
 । कु॒र्मः । इति॑ । ते । प्र॒स्तर॑मिति॑ प्र - स्त॒रम् । सु॒चाम् । नि॒ष्क्रय॑णमिति॑ निः - क्रय॑णम् ।
 । अ॒प॒श्यन् । स्वरु॑म् । यूप॑स्य । स॒स्थित॑ इति॑ सं - स्थि॒ते । सोमै॑ । प्रेति॑ । प्र॒स्तर॑मिति॑
 प्र-स्त॒रम् । ह॒रति॑ । जु॒होति॑ । स्वरु॑म् । अ॒यं॒श्वे॒शसा॑येत्य॒यं॒श्च-वे॑श॒साय॑ ॥

28 TS 6.3.5.1**TS 6.3.5.1****Samhita Paata**

सा॒द्ध्या वै दे॒वा अ॒स्मिँल्लो॒क आ॑स॒न् नान्य॑त् किं च॒न मि॑षत् तेऽग्नि॑मे॒वाग्र॑ये मे॒धाया॑ ऽल॑भन्त॒ न
 ह्य॑न्यदा॒लभ्य॑-मवि॑न्दुन् ततो॒ वा इ॒माः प्र॑जाः प्राजा॑यन्त॒ यद॑ग्नाव॒ग्निं म॑थित्वा प्र॒हर॑ति प्र॒जानां॑ प्र॒जन॑नाय
 रु॒द्रो वा ए॒ष यद॑ग्निर्यज॑मानः प॒शुर्य॑त् प॒शुमा॑लभ्या॒ग्निं मन्थे॑द् रु॒द्राय॑ यज॑मान- []

Pada Paata

सा॒द्ध्याः । वै । दे॒वाः । अ॒स्मिन् । लो॒के । आ॒सन् । न । अ॒न्यत् । किम् । च॒न ।

मिषत् । ते । अ॒ग्निम् । ए॒व । अ॒ग्न्यै । मे॒धाय । ए॒ति । अ॒ल॒भ॒न्त । न । हि । अ॒न्यत् ।
 । आ॒ल॒भ्य॑मित्या॒-ल॒भ्यम् । अ॒वि॒न्द॒न् । त॒तः । वै । इ॒माः । प्र॒जा इति॑ प्र - जाः । प्रेति॑ ।
 अ॒जा॒य॒न्त । यत् । अ॒ग्नौ । अ॒ग्निम् । म॒थित्वा । प्र॒हर॒तीति॑ प्र - हर॑ति । प्र॒जाना॑मिति॑ प्र -
 जाना॑म् । प्र॒जन॑नायेति॑ प्र-जन॑नाय । रु॒द्रः । वै । ए॒षः । यत् । अ॒ग्निः । यज॑मानः । प॒शुः
 । यत् । प॒शुम् । आ॒ल॒भ्ये॒त्या - ल॒भ्यम् । अ॒ग्निम् । म॒न्थे॒त् । रु॒द्राय॑ । यज॑मानम् ।

29 TS 6.3.5.2

TS 6.3.5.2

Samhita Paata

-मपि दद्ध्यात् प्रमायुकः स्यादथो खल्वाहुर्ग्नः सर्वा देवता हविरेतद्यत् पशुरिति यत् पशुमालभ्याग्निं
 मन्थति हव्यायैवाऽऽसन्नाय सर्वा देवता जनयत्युपाकृत्यैव मन्थ्यस्तन्नेवाऽऽलब्धं नेवानालब्ध-
 मग्नेर्जनित्रं मसीत्याहाग्नेर्ह्येतज्जनित्रं वृषणौ स्थ इत्याह वृषणौ- []

Pada Paata

अपीति । दद्ध्यात् । प्रमायुक इति प्र-मायुकः । स्यात् । अथो इति । खलु । आहुः ।
 अ॒ग्निः । सर्वाः । दे॒वताः । ह॒विः । ए॒तत् । यत् । प॒शुः । इति॑ । यत् । प॒शुम् ।
 आ॒ल॒भ्ये॒त्या - ल॒भ्यम् । अ॒ग्निम् । म॒न्थ॑ति । ह॒व्याय॑ । ए॒व । आ॒स॒न्ना॒ये॒त्या - स॒न्ना॒य । सर्वाः ।
 दे॒वताः । ज॒न॒य॒ति । उ॒पा॒कृ॒त्ये॒त्यु॒प - आ॒कृ॒त्यम् । ए॒व । म॒न्थ्यः । तत् । न । इ॒व ।
 आ॒ल॒ब्ध॑मित्या - ल॒ब्धम् । न । इ॒व । आ॒ल॒ब्ध॑मित्या - ल॒ब्धम् । अ॒ग्नेः । ज॒नि॒त्रम् । अ॒सि॒
 । इति॑ । आ॒ह । अ॒ग्नेः । हि । ए॒तत् । ज॒नि॒त्रम् । वृष॑णौ । स्थः । इति॑ । आ॒ह । वृष॑णौ ।

30 TS 6.3.5.3

TS 6.3.5.3

Samhita Paata

ह्ये॑ता-वु॒र्वश्य॑स्या॒यु-र॒सीत्या॑ह मि॒थुन॑त्वाय॑ घृ॒तेना॒क्ते वृ॑षणं॑ दधा॒थामि॒त्याह॑ वृष॑णः॒ ह्ये॑ते दधा॒ते ये
अ॒ग्निं गा॑य॒त्रं छ॒न्दोऽनु॑ प्र जा॒यस्वे॒त्याह॑ छ॒न्दोभि॑रे॒वैनं॑ प्र ज॒नय॑त्य॒ग्रये॑ म॒थ्यमा॑ना॒यानु॑ ब्रू॒हीत्या॑ह
सा॒वि॒त्रीमृ॒चम॑न्वा॒ह स॒वि॒तृप्र॑सूत ए॒वैनं॑ म॒न्थति॑ जा॒ताया॑नु ब्रू॒हि- []

Pada Paata

हि । ए॒तौ । उ॒र्वशी॑ । अ॒सि । आ॒युः । अ॒सि । इति॑ । आ॒ह । मि॒थुन॑त्वायेति॑ मि॒थुन
- त्वाय॑ । घृ॒तेन॑ । अ॒क्ते इति॑ । वृ॑षणम् । दु॒धा॒थाम् । इति॑ । आ॒ह । वृ॑षणम् । हि
। ए॒ते इति॑ । दधा॒ते इति॑ । ये इति॑ । अ॒ग्निम् । गा॑य॒त्रम् । छ॒न्दः । अनु॑ । प्रेति॑ ।
जा॒यस्व॑ । इति॑ । आ॒ह । छ॒न्दोभि॑रिति॑ छ॒न्दः - भिः॑ । ए॒व । ए॒नम् । प्रेति॑ । ज॒नय॑ति ।
अ॒ग्रये॑ । म॒थ्यमा॑नाय । अ॒न्विति॑ । ब्रू॒हि । इति॑ । आ॒ह । सा॒वि॒त्रीम् । ऋ॒चम् । अ॒न्विति॑ ।
आ॒ह । स॒वि॒तृप्र॑सूत इति॑ स॒वि॒तृ-प्र॑सूतः । ए॒व । ए॒नम् । म॒न्थति॑ । जा॒ताय॑ । अ॒न्विति॑ । ब्रू॒हि ।

31 TS 6.3.5.4

TS 6.3.5.4

Samhita Paata

प्रह्रियमा॑णाया॒नु ब्रू॑हीत्या॒ह का॑ण्डेकाण्ड॒ ए॒वैनं॑ क्रियमा॑णे सम॑र्द्धयति गाय॒त्रीः सर्वा॑ अन्वा॒ह गाय॑त्रछन्दा॒
वा अ॒ग्निः स्वेनै॒वैनं॑ छन्द॑सा॒ सम॑र्द्धयत्य॒ग्निः पुरा॑ भव॑त्य॒ग्निं म॑थित्वा प्र ह॑रति॒ तौ स॒भवं॑न्तौ यज॑मानम॒भि
सं भ॑वतो॒ भव॑तं नः॒ सम॑नसा॒वित्या॑ह॒ शान्त्यै॑ प्र॒हृत्य॑ जुहोति॒ जा॒तायै॑वास्मा॒ अन्न॑मपि॒ () द॑धात्याज्येन॒
जुहो॑त्येतद्वा अ॒ग्नेः प्रि॒यं धाम॑ यदाज्यं॒ प्रिये॑णै॒वैनं॑ धाम्ना॒ सम॑र्द्धयत्यथो॒ तेज॑सा ॥

Pada Paata

प्रह्रियमा॑णायेति॒ प्र - ह्रियमा॑णाय । अन्विति॑ । ब्रूहि॑ । इति॑ । आह॑ । काण्डेकाण्ड॒ इति॑ काण्डे
- काण्डे । ए॒व । ए॒नम् । क्रियमा॑णे । समिति॑ । अ॒र्द्धय॑ति । गाय॒त्रीः । सर्वाः॑ । अन्विति॑
। आह॑ । गाय॑त्रछन्दा॒ इति॑ गाय॑त्र-छन्दाः । वै । अ॒ग्निः । स्वेन॑ । ए॒व । ए॒नम् । छन्द॑सा
। समिति॑ । अ॒र्द्धय॑ति । अ॒ग्निः । पुरा॑ । भव॑ति । अ॒ग्निम् । म॑थित्वा । प्रेति॑ । ह॒रति॑ । तौ
। स॒भवं॑न्ताविति॑ सं - भव॑न्तौ । यज॑मानम् । अ॒भि । समिति॑ । भ॒वतः॑ । भव॑तम् । नः ।
सम॑नसा॒विति॑ स - म॒नसौ॑ । इति॑ । आह॑ । शान्त्यै॑ । प्र॒हृत्येति॑ प्र-हृत्य॑ । जुहोति॑ । जा॒ताय॑ ।
ए॒व । अ॒स्मै । अन्न॑म् । अपीति॑ () । द॑धाति॒ । आ॒ज्येन॑ । जुहोति॑ । ए॒तत् । वै । अ॒ग्नेः
। प्रि॒यम् । धाम॑ । यत् । आ॒ज्यम् । प्रिये॑ण । ए॒व । ए॒नम् । धाम्ना॑ । समिति॑ । अ॒र्द्धय॑ति
। अथो॑ इति॑ । तेज॑सा ॥

32 TS 6.3.6.1

TS 6.3.6.1

Samhita Paata

इ॒षे त्वेति॑ ब॒रु॒हि॒रा द॑त्त इ॒च्छत॑ इ॒व ह्ये॑ष यो यज॑त उ॒प॒वीर॑सीत्या॒होप॑ ह्ये॒नाना॑क॒रोत्यु॑पो दे॒वान्
दैवी॑र्वि॒शः प्रा॒गुरि॒त्याह॑ दैवी॒र्ह्ये॒ता वि॒शः स॒तीर्दे॒वानु॑प॒यन्ति॑ व॒हीरु॑शि॒ज इ॒त्याह॑र्त्वि॒जो वै व॒ह्य उ॒शि॒ज-
स्तस्मा॑दे॒वमा॑ह॒ बृह॑स्पते धा॒रया॑ वसू॒नीत्या॑- []

Pada Paata

इ॒षे । त्वा॒ । इति॑ । ब॒रु॒हिः । एति॑ । द॒त्ते । इ॒च्छत॑ । इ॒व । हि । ए॒षः । यः । यज॑ते
। उ॒प॒वीरि॑त्यु॒प - वीः । अ॒सि॒ । इति॑ । आ॒ह॒ । उ॒पेति॑ । हि । ए॒नान् । आ॒क॒रोती॑त्या -
क॒रोति॑ । उ॒पो इति॑ । दे॒वान् । दैवीः॑ । वि॒शः । प्रेति॑ । अ॒गुः । इति॑ । आ॒ह॒ । दैवीः॑ । हि
। ए॒ताः । वि॒शः । स॒तीः । दे॒वान् । उ॒प॒यन्ती॑त्यु॒प - यन्ति॑ । व॒हीः । उ॒शि॒जः । इति॑ ।
आ॒ह॒ । ऋ॒त्वि॒जः । वै । व॒ह्यः । उ॒शि॒जः । तस्मा॑त् । ए॒वम् । आ॒ह॒ । बृह॑स्पते । धा॒रय॑
। वसू॒नि । इति॑ ।

33 TS 6.3.6.2

TS 6.3.6.2

Samhita Paata

-ह॒ ब्रह्म॑ वै दे॒वानां॑ बृह॒स्पति॑ ब्रह्म॑णै॒वास्मै॑ प॒शून् व॑ रुन्धे ह॒व्या ते॑ स्वद॒न्तामि॒त्याह॑ स्व॒दय॑त्ये॒वैनान्॑ दे॒वं
त्वष्ट॑र्वसु॑ र॒ण्वेत्या॑ह॒ त्वष्टा॑ वै प॒शूनां॑ मि॒थुना॑नाः॒ रूप॑कृद् रूपमे॒व प॒शुषु॑ दधाति॒ रेव॑ती॒ रम॑द्धमि॒त्याह॑
प॒शवो॑ वै रे॒वतीः॑ प॒शूने॒वास्मै॑ रमयति॒ देव॑स्य॒ त्वा स॒वितुः॑ प्र॒सव॑ इति॒- []

Pada Paata

आ॒ह॒ । ब्रह्म॑ । वै । दे॒वाना॑म् । बृह॒स्पतिः॑ । ब्रह्म॑णा । ए॒व । अ॒स्मै । प॒शून् । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे
। ह॒व्या । ते॑ । स्व॒दन्ता॑म् । इति॑ । आ॒ह॒ । स्व॒दय॑ति । ए॒व । ए॒नान् । दे॒वं । त्वष्टः॑ । वसु॑
। र॒ण्व॒ । इति॑ । आ॒ह॒ । त्वष्टा॑ । वै । प॒शूना॑म् । मि॒थुना॑नाम् । रू॒प॒कृदि॑ति रूप - कृत् ।
रू॒पम् । ए॒व । प॒शुषु॑ । द॒धाति॑ । रे॒वतीः॑ । रम॑द्धम् । इति॑ । आ॒ह॒ । प॒शवः॑ । वै । रे॒वतीः॑
। प॒शून् । ए॒व । अ॒स्मै । र॒मय॑ति । दे॒वस्य॑ । त्वा । स॒वितुः॑ । प॒सव॑ इति॒ प्र - स॒वे । इति॑ ।

34 TS 6.3.6.3

TS 6.3.6.3

Samhita Paata

र॒शना॑मा द॑त्ते प्र॒सू॒त्या अ॒श्विनो॑र्बा॒हुभ्या॑-मि॒त्याहा॑श्विनो॒ हि दे॒वाना॑म॒द्ध्यू आ॒स्तां पू॒ष्णो ह॒स्ताभ्या॑मि॒त्याह॑
य॒त्या ऋ॒तस्य॑ त्वा दे॒वह॒विः पा॒शेना॑ऽऽ* र॒भ इत्या॑ह स॒त्यं वा ऋ॒तः स॒त्येनै॒वैन॑मृ॒तेना॑ ऽऽ*र॒भते
ऽक्ष॑ण्या परि॑ हरति॒ वद्ध॑यः॒ हि प्र॒त्यञ्च॑ प्रति॒ मुञ्च॑न्ति॒ व्यावृ॑त्त्यै ध॒र॒षा मा॒नुषा॑निति॒ नि यु॑नक्ति॒ धृत्या॑
अ॒द्ध्य- []

Pada Paata

र॒श॒नाम् । ए॒ति॑ । दु॒त्ते॑ । प्र॒सू॒त्या इति॑ प्र - सू॒त्यै॑ । अ॒श्विनोः॑ । बा॒हु॒भ्या॒मिति॑ बा॒हु॒भ्या॒म् । इति॑
 । आ॒ह॒ । अ॒श्विनौ॑ । हि॒ । दे॒वाना॑म् । अ॒द्भ्य॑ इति॑ । आ॒स्ता॑म् । पू॒ष्णः॑ । ह॒स्ता॑भ्याम् । इति॑
 । आ॒ह॒ । य॒त्यै॑ । ऋ॒तस्य॑ । त्वा॒ । दे॒व॒ह॒वि॒रिति॑ दे॒व - ह॒विः॑ । पा॒शेन॑ । ए॒ति॑ । र॒भे॑ । इति॑ ।
 आ॒ह॒ । स॒त्यम् । वै॒ । ऋ॒तम् । स॒त्येन॑ । ए॒व । ए॒नम् । ऋ॒तेन॑ । ए॒ति॑ । र॒भ॒ते॑ । अ॒क्ष॒ण॒या
 । प॒रीति॑ । ह॒र॒ति॑ । व॒द्भ्य॑म् । हि॒ । प्र॒त्यञ्च॑म् । प्र॒तिमु॒ञ्च॒न्तीति॑ प्र॒ति - मु॒ञ्च॒न्ति॑ । व्यावृ॑त्त्या
 इति॑ वि - आ॒वृ॒त्त्यै॑ । ध॒र॒ष॑ । मा॒नु॒षान् । इति॑ । नी॒ति॑ । यु॒न॒क्ति॑ । धृ॒त्यै॑ । अ॒द्भ्य॑ इत्य॑त् - भ्यः ।

35 TS 6.3.6.4**TS 6.3.6.4****Samhita Paata**

स्त्वौष॑धीभ्यः प्रोक्षा॑मीत्या॒हाद्भ्यो॑ ह्येष॑ ओष॑धीभ्यः सु॒भ॒वंति॑ यत् प॒शु॒र॒पां पे॒रु॒र॒सीत्या॑हैष॑ ह्य॒पां पा॒ता
 यो मे॒धायाऽऽ* र॒भ्यते॑ स्वा॒त्तं चि॒थ् स॒दे॒वः॑ ह॒व्यमा॑पो॒ दे॒वीः॑ स्व॒द॒तै॒न॒मित्या॑ह॒ स्व॒द॒य॒त्ये॒वैन॑-मु॒परि॑ष्टात्
 प्रोक्ष॑त्यु॒परि॑ष्टादे॒वैनं॑ मे॒द्भ्यं॑ करोति॑ पा॒य॒य॒त्यन्त॑र॒त ए॒वैनं॑ () मे॒द्भ्यं॑ करोत्य॒धस्ता॑दु॒पोक्ष॑ति॒ सर्व॑त॒ ए॒वैनं॑
 मे॒द्भ्यं॑ करोति॑ ॥

Pada Paata

त्वा॒ । ओष॑धीभ्य॒ इत्योष॑धि - भ्यः॒ । प्रेति॑ । उ॒क्षा॒मि॒ । इति॑ । आ॒ह॒ । अ॒द्भ्य॑ इत्य॑त् - भ्यः

। हि । ए॒षः । ओ॒षधी॑भ्य॒ इत्यो॑ष॒धि - भ्यः॑ । स॒भं॒व॒तीति॑ सं - भ॒व॒ति । यत् । प॒शुः ।
 अ॒पाम् । पे॒रुः । अ॒सि॒ । इति॑ । आ॒ह॒ । ए॒षः । हि । अ॒पाम् । पा॒ता । यः । मे॒धाय॑ ।
 आ॒र॒भ्यत् इत्या॑-र॒भ्यते॑ । स्वा॒त्तम् । चि॒त् । स॒दे॒वमि॑ति॒ स - दे॒वम् । ह॒व्यम् । आपः॑ । दे॒वीः
 । स्व॒द॒त । ए॒नम् । इति॑ । आ॒ह॒ । स्व॒द॒य॒ति । ए॒व । ए॒नम् । उ॒परि॑ष्ठात् । प्रेति॑ । उ॒क्षति॑
 । उ॒परि॑ष्ठात् । ए॒व । ए॒नम् । मे॒द्वय॑म् । क॒रोति॑ । पा॒य॒य॒ति । अ॒न्त॒र॒तः । ए॒व । ए॒नम् ()
 । मे॒द्वय॑म् । क॒रोति॑ । अ॒ध॒स्ता॑त् । उ॒पेति॑ । उ॒क्षति॑ । स॒र्व॒तः । ए॒व । ए॒नम् । मे॒द्वय॑म् ।
 क॒रोति॑ ॥

36 TS 6.3.7.1

TS 6.3.7.1

Samhita Paata

अ॒ग्नि॒ना॒ वै हो॒त्रा दे॒वा असु॑रा॒न॒भ्य॑भव॒न्न॒ग्रये॑ स॒मि॒द्व्यमा॑ना॒यानु॑ ब्रू॒हीत्या॑ह॒ भ्रातृ॑व्याभि॒भूत्यै॑ स॒प्तद॑श
 सा॒मि॒धेनी॑र॒न्वाह॑ स॒प्तद॑शः प्र॒जाप॑तिः प्र॒जाप॑ते॒रास्यै॑ स॒प्तद॑शान्वाह॒ द्वाद॑श मा॒साः प॒ञ्च॒र्त॒वः स स॑व॒त्स॒रः
 स॑व॒त्स॒रं प्र॒जा अनु॑ प्र॒जाय॑न्ते प्र॒जाना॑ प्र॒जन॑नाय दे॒वा वै सा॑मि॒धेनी॑र॒नूच्य॑ य॒ज्ञं ना॒न्वप॑श्यन्थ॒ स
 प्र॒जाप॑ति॒स्तूष्णी॑मा॒घार॑- []

Pada Paata

अ॒ग्नि॒ना॑ । वै । हो॒त्रा॑ । दे॒वाः । असु॑रान् । अ॒भीति॑ । अ॒भ॒व॒न् । अ॒ग्रये॑ । स॒मि॒द्व्यमा॑ना॒येति॑
 सं - इ॒द्व्यमा॑नाय । अ॒न्वि॒ति॑ । ब्रू॒हि॒ । इति॑ । आ॒ह॒ । भ्रातृ॑व्याभि॒भूत्या॑ इति॑ भ्रातृ॑व्य॒अ॒भि॒भूत्यै॑

। सप्तदशेति सप्त - दश । सामिधेनीरिति सां - इधेनीः । अन्विति । आह । सप्तदश इति सप्त
 - दशः । प्रजापतिरिति प्रजा - पतिः । प्रजापतेरिति प्रजा - पतेः । आस्यै । सप्तदशेति सप्त
 - दश । अन्विति । आह । द्वादश । मासाः । पञ्च । ऋतवः । सः । सवत्सर इति सं
 - वत्सरः । सवत्सरमिति सं - वत्सरम् । प्रजा इति प्र - जाः । अनु । प्रेति । जायन्ते ।
 प्रजानामिति प्र-जानाम् । प्रजननायेति प्र-जननाय । देवाः । वै । सामिधेनीरिति सां-इधेनीः ।
 अनूच्येत्यनु - उच्यं । यज्ञम् । न । अन्विति । अपश्यन् । सः । प्रजापतिरिति प्रजा-पतिः
 । तूष्णीम् । आघारमित्या-घारम् ।

37 TS 6.3.7.2

TS 6.3.7.2

Samhita Paata

-मा ऽघारयत् ततो वै देवा यज्ञमन्वपश्यन्. यत् तूष्णी-माघार-माघारयति यज्ञस्यानुख्यात्या असुरेषु
 वै यज्ञ आसीत् तं देवास्तूष्णीः होमेनावृञ्जत यत् तूष्णी-माघार-माघारयति भ्रातृव्यस्यै व तद् यज्ञं
 वृङ्क्षे परिधीन्धु सं मूर्ष्टि पुनात्येवैनान् त्रिस्त्रिः सं मूर्ष्टि त्र्यावृद्धि यज्ञोऽथो रक्षंसांमपहत्यै द्वादश सं
 पद्यन्ते द्वादश- []

Pada Paata

एति । अघारयत् । ततः । वै । देवाः । यज्ञम् । अन्विति । अपश्यन् । यत् । तूष्णीम् ।
 आघारमित्या - घारम् । आघारयतीत्या - घारयति । यज्ञस्यं । अनुख्यात्या इत्यनु - ख्यात्यै
 । असुरेषु । वै । यज्ञः । आसीत् । तम् । देवाः । तूष्णीः होमेनेति तूष्णीम्-होमेनं ।

अ॒वृ॒ञ्ज॒त॒ । य॒त् । तू॒ष्णी॒म् । आ॒घा॒र॒मि॒त्याँ - घा॒र॒म् । आ॒घा॒र॒य॒ती॒त्याँ - घा॒र॒य॑न्ति । भ्रातृ॑व्यस्य
 । ए॒व । त॒त् । य॒ज्ञ॒म् । वृ॒द्धे । प॒रि॒धी॒निति॑ परि - धीन् । स॒मि॒ति॑ । मा॒ष्टि॑ । पु॒ना॒ति॑ ।
 ए॒व । ए॒ना॒न् । त्रि॒स्त्रि॒रिति॑ त्रिः - त्रिः । स॒मि॒ति॑ । मा॒ष्टि॑ । त्र्या॑वृ॒दिति॑ त्रि - आ॒वृ॒त् । हि ।
 य॒ज्ञः । अ॒थो इति॑ । रक्ष॑साम् । अ॒प॒ह॒त्या इत्य॑प - ह॒त्यै । द्वा॒द॒श । स॒मि॒ति॑ । प॒द्य॒न्ते । द्वा॒द॒श ।

38 TS 6.3.7.3

TS 6.3.7.3

Samhita Paata

मा॒साः॑ सँव॒त्स॒रः सँव॒त्स॒रमे॒व प्री॑णा॒त्यथो॑ सँव॒त्स॒रमे॒वास्मा॑ उ॒प॑ द॒धाति॑ सु॒व॒र्ग॒स्य॑ लो॒क॒स्य॑ स॒म॑ष्ट्यै
 शि॒रो वा ए॒तद् य॒ज्ञ॒स्य॑ यदा॑घा॒रोऽग्निः॑ सर्वा॑ दे॒वता॑ यदा॑घा॒र-मा॑घा॒रय॑ति शी॒र॒ष॒त ए॒व य॒ज्ञ॒स्य॑ यज॑मानः
 सर्वा॑ दे॒वता॑ अ॒व॑ रु॒न्धे शि॒रो वा ए॒तद् य॒ज्ञ॒स्य॑ यदा॑घा॒र आ॒त्मा प॒शु॒रा॑घा॒रमा॑घा॒र्य प॒शुः॑ स॒म॑न॒त्तया॑त्म॒न्ने॒व
 य॒ज्ञ॒स्य॑- []

Pada Paata

मा॒साः॑ । सँव॒त्स॒र इति॑ सं-व॒त्स॒रः । सँव॒त्स॒रमि॒ति॑ सं-व॒त्स॒रम् । ए॒व । प्री॑णा॒ति॒ । अ॒थो इति॑
 । सँव॒त्स॒रमि॒ति॑ सं - व॒त्स॒रम् । ए॒व । अ॒स्मै । उ॒पेति॑ । द॒धाति॑ । सु॒व॒र्ग॒स्येति॑ सु॒वः - ग॒स्य॑
 । लो॒क॒स्य॑ । स॒म॑ष्ट्या इति॑ सं - अ॒ष्ट्यै । शि॒रः॑ । वै । ए॒तत् । य॒ज्ञ॒स्य॑ । य॒त् । आ॒घा॒र इत्याँ
 - घा॒रः । अ॒ग्निः । सर्वाः॑ । दे॒वताः॑ । य॒त् । आ॒घा॒रमि॒त्याँ-घा॒रम् । आ॒घा॒र॒य॒ती॒त्याँ-घा॒र॒य॑न्ति
 । शी॒र॒ष॒तः । ए॒व । य॒ज्ञ॒स्य॑ । यज॑मानः । सर्वाः॑ । दे॒वताः॑ । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । शि॒रः॑ । वै
 । ए॒तत् । य॒ज्ञ॒स्य॑ । य॒त् । आ॒घा॒र इत्याँ - घा॒रः । आ॒त्मा । प॒शुः । आ॒घा॒रमि॒त्याँ - घा॒रम्

। आ॒घा॒र्येत्या॑ - घा॒र्य॑ । प॒शुम् । स॒मि॒ति॑ । अ॒न॒क्ति॑ । आ॒त्म॒न् । ए॒व । य॒ज्ञ॒स्य॑ ।

39 TS 6.3.7.4

TS 6.3.7.4

Samhita Paata

शि॒रः॑ प्र॒ति॑ द॒धा॒ति॑ सं ते॑ प्रा॒णो वा॒युना॑ ग॒च्छ॒ता॒मि॒त्या॑ह वा॒युदे॒व॒त्यो॑ वै प्रा॒णो वा॒यावे॒वा॒स्य॑ प्रा॒णं
जु॒हो॒ति॑ सं य॒ज॒त्रैर॒ङ्गानि॑ सं य॒ज्ञ॒प॒ति॒रा॒शि॒षेत्या॑ह य॒ज्ञ॒प॒ति॒मे॒वा॒स्याऽऽ॒शि॒षं॑ ग॒म॒य॒ति॑ वि॒श्वरू॑पो वै त्वा॒ष्ट्र
उ॒परि॑ष्ठात् प॒शुम॒भ्य॑व॒मीत् तस्मा॑-दु॒परि॑ष्ठात् प॒शोर्ना॑वं द्य॒न्ति॑ यदु॒परि॑ष्ठात् प॒शुः॑ स॒म॒न॒क्ति॑ मे॒द्व्य॑मे॒वै- []

Pada Paata

शि॒रः॑ । प्र॒ती॒ति॑ । द॒धा॒ति॑ । स॒मि॒ति॑ । ते॑ । प्रा॒ण इति॑ प्र - अ॒नः॑ । वा॒युना॑ । ग॒च्छ॒ता॒म्
। इति॑ । आ॒ह॒ । वा॒युदे॒व॒त्य॑ इति॑ वा॒यु-दे॒व॒त्यः॑ । वै । प्रा॒ण इति॑ प्र - अ॒नः॑ । वा॒यौ ।
ए॒व । अ॒स्य॑ । प्रा॒णमि॒ति॑ प्र - अ॒नम् । जु॒हो॒ति॑ । स॒मि॒ति॑ । य॒ज॒त्रैः॑ । अ॒ङ्गानि॑ । स॒मि॒ति॑
। य॒ज्ञ॒प॒ति॒रिति॑ य॒ज्ञ - प॒तिः॑ । आ॒शि॒षेत्या॑ - शि॒षा॑ । इति॑ । आ॒ह॒ । य॒ज्ञ॒प॒ति॒मिति॑ य॒ज्ञ -
प॒ति॑म् । ए॒व । अ॒स्य॑ । आ॒शि॒षमि॒त्या॑-शि॒षम् । ग॒म॒य॒ति॑ । वि॒श्वरू॑प इति॑ वि॒श्व - रू॒पः॑ । वै
। त्वा॒ष्ट्रः॑ । उ॒परि॑ष्ठात् । प॒शुम् । अ॒भी॒ति॑ । अ॒व॒मीत् । तस्मा॑त् । उ॒परि॑ष्ठात् । प॒शोः॑ ।
न । अ॒वे॒ति॑ । द्य॒न्ति॑ । यत् । उ॒परि॑ष्ठात् । प॒शुम् । स॒म॒न॒क्ती॒ति॑ सं - अ॒न॒क्ति॑ । मे॒द्व्य॑म् । ए॒व ।

40 TS 6.3.7.5

TS 6.3.7.5

Samhita Paata

-नं करोत्यृत्विजो वृणीते छन्दांस्येव वृणीते सप्त वृणीते सप्त ग्राम्याः पशवः सप्ताऽऽरण्याः
सप्त छन्दांस्युभयस्यावरुद्ध्या एकादश प्रयाजान् यजति दश वै पशोः प्राणा आत्मैकादशो
यावानेव पशुस्तं प्र यजति वपामेकः परि शय आत्मैवाऽऽत्मानं परि शये वज्रो वै स्वधितिर्वज्रो
यूपशकलो घृतं खलु वै () देवा वज्रं कृत्वा सोममघ्नन् घृतेनाक्तौ पशुं त्रायेथामित्याह वज्रेणैवैनं
वशे कृत्वाऽऽलभते ॥

Pada Paata

ए॒नम् । क॒रो॒ति । ऋ॒त्वि॒जः । वृ॒णी॒ते । छ॒न्दा॑ंसि । ए॒व । वृ॒णी॒ते । स॒प्त । वृ॒णी॒ते ।
स॒प्त । ग्रा॒म्याः । प॒शवः॑ । स॒प्त । आ॒र॒ण्याः । स॒प्त । छ॒न्दा॑ंसि । उ॒भय॑स्य । अ॒वरु॑द्ध्या
इ॒त्य॒व - रु॒द्ध्यै । ए॒का॒द॒श । प्र॒या॒जा॒नि॒तिं प्र - या॒जान् । य॒ज॒ति । द॒श । वै । प॒शोः ।
प्रा॒णा इति॑ प्र-अ॒नाः । आ॒त्मा । ए॒का॒द॒शः । या॒वान् । ए॒व । प॒शुः । तम् । प्रेति॑ ।
य॒ज॒ति । व॒पाम् । ए॒कः । प॒री॒तिं । श॒ये । आ॒त्मा । ए॒व । आ॒त्मान॑म् । प॒री॒तिं । श॒ये
। व॒ज्रः । वै । स्व॒धि॒ति॒रिति॑ स्व - धि॒तिः । व॒ज्रः । यू॒प॒श॒क॒ल इति॑ यूप - श॒क॒लः ।
घृ॒तम् । ख॒लु । वै () । दे॒वाः । व॒ज्रम् । कृ॒त्वा । सो॒मम् । अ॒घ्नन् । घृ॒तेन॑ । अ॒क्तौ
। प॒शुम् । त्रा॒ये॒थाम् । इति॑ । आ॒ह । व॒ज्रेण॑ । ए॒व । ए॒नम् । व॒शे । कृ॒त्वा । एति॑ । ल॒भ॒ते ॥

41 TS 6.3.8.1

TS 6.3.8.1

Samhita Paata

पर्यग्नि॑ करोति॒ सर्व॑हुत॒मेवैनं॑ करोत्य-स्क॑न्दाया-स्क॑न्नः॒ हि तद् यद् धु॑तस्य॒ स्कन्द॑ति॒ त्रिः पर्य॑ग्नि॒ करोति॒ त्र्या॑वृद्धि॒ यज्ञोऽथो॑ रक्ष॑सामप॑हत्यै॒ ब्रह्म॑वादि॒नो वद॑न्त्यन्वा॒रभ्यः॑ प॒शू(३)र्ना॑न्वा॒रभ्या(३)इति॑ मृ॒त्यवे॑ वा ए॒ष नी॑यते॒ यत् प॒शुस्तं॑ यद॑न्वा॒रभेत॑ प्र॒मायु॑को॒ यज॑मानः॒ स्या॒दथो॑ ख॒ल्वाहुः॑ सुव॒र्गाय॑ वा ए॒ष लो॒काय॑ नीयते॒ यत्- []

Pada Paata

पर्य॑ग्नीति॒ परि॑ - अ॒ग्नि । क॒रोति॒ । सर्व॑हुत॒मिति॑ सर्व॑-हुत॑म् । ए॒व । ए॒नम् । क॒रोति॒ । अस्क॑न्दाय । अस्क॑न्नम् । हि । तत् । यत् । हु॒तस्य॑ । स्क॑न्दति । त्रिः । पर्य॑ग्नीति॒ परि॑ - अ॒ग्नि । क॒रोति॒ । त्र्या॑वृद्धि॒ त्रि - आ॒वृत् । हि । य॒ज्ञः । अथो॑ इति॑ । रक्ष॑साम् । अप॑हत्या॒ इत्यप॑ - ह॒त्यै । ब्रह्म॑वादि॒न इति॑ ब्रह्म॑-वादि॒नः । वद॑न्ति । अ॒न्वा॒रभ्य॑ इत्य॑नु - आ॒रभ्यः॑ । प॒शू(३)ः । न । अ॒न्वा॒रभ्या(३) इत्य॑नु - आ॒रभ्या(३)ः । इति॑ । मृ॒त्यवे॑ । वै । ए॒षः । नी॑यते । यत् । प॒शुः । तम् । यत् । अ॒न्वा॒रभे॑तेत्य॑नु-आ॒रभेत॑ । प्र॒मायु॑क॒ इति॑ प्र॒मायु॑कः । यज॑मानः । स्या॒त् । अथो॑ इति॑ । ख॒लु । आ॒हुः । सुव॒र्गायेति॑ सुवः - गा॒य । वै । ए॒षः । लो॒काय॑ । नी॑यते । यत् ।

42 TS 6.3.8.2

TS 6.3.8.2

Samhita Paata

प॒शुरि॑ति॒ यन्ना॑न्वा॒रभे॑त सु॒वर्गा॑ल्लो॒काद् यज॑मानो ही॒येत॑ वपा॒श्रप॑णी॒भ्या-म॒न्वा॒रभे॑त॒ तन्ने॒वा॒न्वा॒रब्धं॑ ने॒वान॑न्वा॒रब्ध॑मु॒प॒
प्रेष्य॑ हो॒तर॒ ह॒व्या दे॒वेभ्य॑ इ॒त्याहे॑षि॒तः॑ हि क॒र्म क्रि॒यते॑ रे॒वंती॑र्य॒ज्ञप॑तिं प्रि॒य॒धा ऽऽवि॑श॒तेत्या॑ह यथा॒य॒जुरे॒वैतद॑ग्नि॒ना
पु॒रस्ता॑देति॒ रक्ष॑सा॒मप॑ह॒त्यै पृ॒थि॒व्याः स॒पृचः॑ पा॒हीति॑ ब॒रु॒हि- []

Pada Paata

प॒शुः । इति॑ । यत् । न । अ॒न्वा॒रभे॑तेत्य॒नु - आ॒रभे॑त । सु॒वर्गा॑दि॒ति सु॒वः - गा॒त् । लो॒कात्
। यज॑मानः । ही॒येत॑ । वपा॒श्रप॑णी॒भ्यामि॑ति वपा - श्रप॑णी॒भ्याम् । अ॒न्वा॒रभे॑त॒ इत्य॑नु - आ॒रभे॑ते
। तत् । न । इ॒व । अ॒न्वा॒रब्ध॑मित्य॒नु-आ॒रब्ध॑म् । न । इ॒व । अ॒न॒न्वा॒रब्ध॑मित्य॒न॒नु-आ॒रब्ध॑म्
। उ॒प॑ । प्रे॒ति । इ॒ष्य । हो॒तः । ह॒व्या । दे॒वेभ्यः॑ । इति॑ । आ॒ह । इ॒षि॒तम् । हि । क॒र्म ।
क्रि॒यते॑ । रे॒वंतीः । य॒ज्ञप॑तिमि॒ति य॒ज्ञ - प॒तिम् । प्रि॒य॒धेति॑ प्रि॒य - धा । ए॒ति । वि॒श॒त् । इति॑
। आ॒ह । यथा॒य॒जुरि॑ति॒ यथा - य॒जुः । ए॒व । ए॒तत् । अ॒ग्नि॒ना । पु॒रस्ता॑त् । ए॒ति । रक्ष॑साम्
। अ॒प॑ह॒त्या इत्य॑प - ह॒त्यै । पृ॒थि॒व्याः । स॒पृच॑ इति॑ सं - पृ॒चः । पा॒हि । इति॑ । ब॒रु॒हिः ।

43 TS 6.3.8.3

TS 6.3.8.3

Samhita Paata

-रुपाँस्यत्य-स्कन्दाया-स्कन्नः हि तद् यद् बरुहिषि स्कन्दत्यथो बरुहिषदमेवैनं करोति पराडा
वर्ततेऽद्भ्युः पशोः संज्ञप्यमानात् पशुभ्य एव तन्नि हुत आत्मनोऽनोव्रस्काय गच्छति श्रियं प्र
पशूनामोति य एवं वेद पश्चाल्लोका वा एषा प्राच्युदानीयते यत् पत्नी नमस्त आतानेत्याहाऽऽदित्यस्य
वै रश्मयः []

Pada Paata

उपेति । अस्यति । अस्कन्दाय । अस्कन्नम् । हि । तत् । यत् । बरुहिषि । स्कन्दति ।
अथो इति । बरुहिषदमिति बरुहि - सदम् । एव । एनम् । करोति । पराड् । एति । वर्तते
। अद्भ्युः । पशोः । संज्ञप्यमानादिति सं - ज्ञप्यमानात् । पशुभ्य इति पशु - भ्यः । एव ।
तत् । नीति । हुते । आत्मनः । अनोव्रस्कायेत्यनो-व्रस्काय । गच्छति । श्रियम् । प्रेति ।
पशून् । आमोति । यः । एवम् । वेद । पश्चाल्लोकेति पश्चात् - लोका । वै । एषा । प्राची
। उदानीयत् इत्युत् - आनीयते । यत् । पत्नी । नमः । ते । आतानेत्या - तान् । इति ।
आह । आदित्यस्य । वै । रश्मयः ।

44 TS 6.3.8.4

TS 6.3.8.4

Samhita Paata

आतानास्तेभ्य एव नमस्करोत्यनुवा प्रेहीत्याह् भ्रातृव्यो वा अर्वा भ्रातृव्यापनुत्यै घृतस्य कुल्यामनु सह

प्रजया॑ सह रा॒यस्पोषे॑णे-त्या॑हा ऽऽ*शिष॑मे॒वैता॑मा शा॑स्तु आपो॑ दे॒वीः शु॒द्धा॒युव॑ इत्या॑ह यथा॒य॒जुरे॑वैतत्
॥

Pada Paata

आ॒ता॒ना इत्या॑ - ता॒नाः । तेभ्यः॑ । ए॒व । नमः॑ । क॒रोति॑ । अ॒न॒र्वा । प्रेति॑ । इ॒हि । इति॑
। आ॒ह । भ्रातृ॑व्यः । वै । अ॒र्वा । भ्रातृ॑व्यापनु॒त्या इति॑ भ्रातृ॑व्य - अ॒प॒नु॒त्यै । घृ॒तस्य॑ ।
कु॒ल्याम् । अ॒न्विति॑ । सह॑ । प्र॒जयेति॑ प्र - जया॑ । सह॑ । रा॒यः । पो॒षेण॑ । इति॑ । आ॒ह
। आ॒शिष॑मित्या॑ - शिष॑म् । ए॒व । ए॒ताम् । एति॑ । शा॒स्ते । आपः॑ । दे॒वीः । शु॒द्धा॒युव॑ इति॑
शु॒द्ध - यु॒वः । इति॑ । आ॒ह । यथा॒य॒जुरिति॑ यथा - य॒जुः । ए॒व । ए॒तत् ॥

45 TS 6.3.9.1

TS 6.3.9.1

Samhita Paata

प॒शोर्वा आल॑ब्धस्य प्रा॒णाञ्छृ॑गृच्छति॒ वाक्त्तु॑ आ प्या॑यतां प्रा॒णस्तु॑ आ प्या॑यता॒मित्या॑ह प्रा॒णेभ्य॑ ए॒वास्य॑
शुच॑श् शमयति॒ सा प्रा॒णेभ्योऽधि॑ पृथि॒वीश् शुक् प्र वि॑शति॒ शमहो॑भ्या॒मिति॑ नि न॑यत्यहोरा॒त्राभ्या॑मे॒व
पृथि॒व्यै शुच॑श् शमय॒त्योष॑धे॒ त्राय॑स्वैनश् स्वधि॑ते॒ मैनश् हि॑स्सीरित्या॑ह वज्रो॒ वै स्वधि॑तिः- []

Pada Paata

प॒शोः । वै । आल॑ब्ध॒स्येत्या - ल॒ब्ध॒स्य॒ । प्रा॒णानि॑तिं प्र - अ॒नान् । शुक् । ऋ॒च्छ॒ति॒ । वाक्
 । ते । एति॑ । प्या॒य॒ताम् । प्रा॒ण इति॑ प्र - अ॒नः । ते । एति॑ । प्या॒य॒ताम् । इति॑ । आ॒ह
 । प्रा॒णेभ्य॒ इति॑ प्र - अ॒नेभ्यः॑ । ए॒व । अ॒स्य॒ । शुच॑म् । श॒म॒य॒ति॒ । सा । प्रा॒णेभ्य॒ इति॑
 प्र - अ॒नेभ्यः॑ । अधी॑ति । पृ॒थि॒वीम् । शुक् । प्रेति॑ । वि॒श॒ति॒ । शम् । अ॒हो॑भ्या॒मित्य॑हः -
 भ्याम् । इति॑ । नीति॑ । न॒य॒ति॒ । अ॒हो॒रा॒त्राभ्या॑मित्य॑हः-रा॒त्राभ्या॑म् । ए॒व । पृ॒थि॒व्यै । शुच॑म्
 । श॒म॒य॒ति॒ । ओष॑धे । त्राय॑स्व । ए॒नम् । स्व॒धि॒त॒ इति॑ स्व - धि॒ते । मा । ए॒नम् । हि॒ःसीः
 । इति॑ । आ॒ह । वज्रः॑ । वै । स्व॒धि॒ति॒रिति॑ स्व - धि॒तिः ।

46 TS 6.3.9.2

TS 6.3.9.2

Samhita Paata

शान्त्यै॑ पार्श्व॑त आ च्छ्य॑ति म॒द्भ्य॑तो हि म॑नु॒ष्या॑ आ च्छ्य॑न्ति॒ तिर॒श्ची॑न॒मा च्छ्य॑त्य॒नूची॑नः॒ हि म॑नु॒ष्या॑
 आ॒च्छ्य॑न्ति॒ व्यावृ॑त्त्यै रक्ष॑सां भा॒गोऽसी॑ति॒ स्थवि॑म॒तो ब॒रु॒हि॒र॒त्त्वाऽपा॑स्यत्य॒स्त्रैव॑ रक्षा॑सि॒ निर॑व॒दय॑त
 इ॒दम॑हः॒ रक्षो॑ऽध॒मं तमो॑ नयामि॒ योऽस्मा॑न् द्वेष्टि॒ यं च॑ व॒यं द्वि॑ष्म इत्या॑ह॒ द्वौ वा॑व पुरु॑षौ॒ यं चै॒व- []

Pada Paata

शान्त्यै॑ । पार्श्व॑तः । एति॑ । छ्य॒ति॒ । म॒द्भ्य॑तः । हि । म॑नु॒ष्याः॑ । आ॒च्छ्य॑न्तीत्या॑-छ्य॑न्ति॒
 । तिर॒श्ची॑नम् । एति॑ । छ्य॒ति॒ । अ॒नूची॑नम् । हि । म॑नु॒ष्याः॑ । आ॒च्छ्य॑न्तीत्या॑ - छ्य॑न्ति॒
 । व्यावृ॑त्त्या इति॑ वि - आवृ॑त्त्यै । रक्ष॑साम् । भा॒गः । अ॒सि॒ । इति॑ । स्थ॒वि॒म॒तः ।
 ब॒रु॒हिः । अ॒त्त्वा । अपे॑ति॒ । अ॒स्य॒ति॒ । अ॒स्त्रा । ए॒व । रक्षा॑सि॒ । निर॑व॒दय॑त॒ इति॑ निः

- अव॑दयते । इ॒दम् । अ॒हम् । रक्षः॑ । अ॒ध॒मम् । तमः॑ । न॒यामि॑ । यः । अ॒स्मान् ।
द्वेष्टि॑ । यम् । च॒ । व॒यम् । द्विष्मः॑ । इति॑ । आ॒ह॒ । द्वौ । वाव॑ । पुरु॑षौ । यम् । च॒ । ए॒व ।

47 TS 6.3.9.3

TS 6.3.9.3

Samhita Paata

द्वेष्टि॑ यश्चैनं॑ द्वेष्टि॑ तावु॑भाव॑ध॒मं तमो॑ नयती॒षे त्वेति॑ व॒पामु॑त्खि॑दती॒च्छते॑ इ॒व ह्ये॑ष यो यज॑ते
यदु॑प॒तृ॒न्धाद्-रु॒द्रोऽस्य॑ प॒शून् घातु॑कः स्या॒द् यन्नो॑प॒तृ॒न्धा-दय॑ता स्या-दु॒न्ययो॑प॒तृ॒णत्त्य॑न्यया॒ न धृ॑त्यै
घृ॒तेन॑ द्यावा॑पृथि॒वी प्रो॑र्ण॒वा॒थामि॑त्या॒ह द्यावा॑पृथि॒वी ए॒व रसे॑नान॒त्त्यच्छि॑न्नो- []

Pada Paata

द्वेष्टि॑ । यः । च॒ । ए॒नम् । द्वेष्टि॑ । तौ । उ॒भौ । अ॒ध॒मम् । तमः॑ । न॒यति॑ । इ॒षे । त्वा॒
। इति॑ । व॒पाम् । उ॒दिति॑ । खि॒दति॑ । इ॒च्छते॑ । इ॒व । हि । ए॒षः । यः । यज॑ते । यत्
। उ॒प॒तृ॒न्धादित्यु॑प - तृ॒न्धात् । रु॒द्रः । अ॒स्य । प॒शून् । घातु॑कः । स्या॒त् । यत् । न ।
उ॒प॒तृ॒न्धादित्यु॑प - तृ॒न्धात् । अ॒यता॑ । स्या॒त् । अ॒न्ययो॑ । उ॒प॒तृ॒णत्तीत्यु॑प - तृ॒णत्ति॑ । अ॒न्ययो॑
। न । धृ॑त्यै । घृ॒तेन॑ । द्यावा॑पृथि॒वी इति॑ द्यावा॑-पृथि॒वी । प्रेति॑ । ऊ॒र्ण॒वा॒थाम् । इति॑ । आ॒ह॒
। द्यावा॑पृथि॒वी इति॑ द्यावा॑ - पृथि॒वी । ए॒व । रसे॑न । अ॒न॒क्ति॑ । अ॒च्छि॑न्नः ।

48 TS 6.3.9.4

TS 6.3.9.4

Samhita Paata

रायः सुवीर इत्याह यथायजुरेवैतत् क्रूरमिव वा एतत् करोति यद् वपा-मुत्खिद-त्युर्वन्तरिक्ष-
मन्विहीत्याह शान्त्यै प्र वा एषोऽस्माल्लोकाच्च्यवते यः पशुं मृत्यवे नीयमानमन्वारभते वपाश्रपणी
पुनरन्वारभतेऽस्मिन्नेव लोके प्रति तिष्ठत्यग्निना पुरस्तादेति रक्षसामपंहत्या अथो देवता एव हव्येना-
[]

Pada Paata

रायः । सुवीर इति सु - वीरः । इति । आह । यथायजुरिति यथा - यजुः । एव । एतत्
। क्रूरम् । इव । वै । एतत् । करोति । यत् । वपाम् । उत्खिदतीत्युत् - खिदति । उरु
। अन्तरिक्षम् । अन्विति । इहि । इति । आह । शान्त्यै । प्रेति । वै । एषः । अस्मात्
। लोकात् । च्यवते । यः । पशुम् । मृत्यवे । नीयमानम् । अन्वारभत् इत्यनु - आरभते
। वपाश्रपणी इति वपा - श्रपणी । पुनः । अन्वारभत् इत्यनु - आरभते । अस्मिन् । एव ।
लोके । प्रतीति । तिष्ठति । अग्निना । पुरस्तात् । एति । रक्षसाम् । अपंहत्या इत्यप-हृत्यै
। अथो इति । देवताः । एव । हव्येन ।

49 TS 6.3.9.5

TS 6.3.9.5

Samhita Paata

-न्वेति नान्तुममङ्गारमति हरेद् यदन्तुममङ्गारमति हरेद्-देवता अति मन्येत वायो वीहि स्तोकानामित्याह
तस्माद् विभक्ताः स्तोका अव पद्यन्तेऽग्रं वा एतत् पशूनां यद् वृषाऽग्रमोषधीनां ब्रूहिः
समर्द्धयत्यथो ओषधीष्वेव पशून् प्रतिष्ठापयति स्वाहाकृतीभ्यः प्रेष्येत्याह- []

Pada Paata

अन्विति । एति । न । अन्तुमम् । अङ्गारम् । अतीति । हरेत् । यत् । अन्तुमम् । अङ्गारम्
। अतिहरेदित्यति - हरेत् । देवताः । अतीति । मन्येत । वायो इति । वीति । इहि ।
स्तोकानाम् । इति । आह । तस्मात् । विभक्ता इति वि - भक्ताः । स्तोकाः । अवेति ।
पद्यन्ते । अग्रम् । वै । एतत् । पशूनाम् । यत् । वृषा । अग्रम् । ओषधीनाम् । ब्रूहिः
। अग्रेण । एव । अग्रम् । समिति । अर्द्धयति । अथो इति । ओषधीषु । एव । पशून्
। प्रतीति । स्थापयति । स्वाहाकृतीभ्य इति स्वाहाकृति - भ्यः । प्रेति । इष्य । इति । आह ।

50 TS 6.3.9.6

TS 6.3.9.6

Samhita Paata

य॒ज्ञस्य॑ समि॑ष्ट्यै प्रा॒णापा॒नौ वा ए॒तौ प॑शूनां यत् पृ॒षदा॒ज्यमा॒त्मा व॒पा पृ॑षदा॒ज्यम॑भि॒घार्य॑ व॒पाम॒भि
घा॑रय॒त्यात्म॑न्ने॒व प॑शूनां प्रा॒णापा॒नौ द॑धाति॒ स्वाहो॑र्द्धन॑भसं॒ मारु॑तं ग॒च्छत॑मित्या॒होर्द्धन॑भा ह॒ स्म॒ वै
मा॑रु॒तो दे॒वानां॑ व॒पाश्र॑प॒णी प्र॑ ह॒रति॑ तेनै॒वैने॒ प्र॑ ह॒रति॑ वि॒षूची॑ प्र॑ ह॒रति॑ तस्मा॑द् वि॒ष्वञ्चौ॑ प्रा॒णापा॒नौ
॥

Pada Paata

य॒ज्ञस्य॑ । समि॑ष्ट्या॒ इति॑ सं-इ॒ष्ट्यै । प्रा॒णापा॒नावि॑तिं प्राण-अ॒पानौ॑ । वै । ए॒तौ । प॒शूनाम् ।
यत् । पृ॒षदा॒ज्यमि॑तिं पृषत् - आ॒ज्यम् । आ॒त्मा । व॒पा । पृ॒षदा॒ज्यमि॑तिं पृषत् - आ॒ज्यम्
। अ॒भिघा॑र्येत्य॒भि - घा॑र्य॒ । व॒पाम् । अ॒भीति॑ । घा॒रय॑ति॒ । आ॒त्मन् । ए॒व । प॒शूनाम् ।
प्रा॒णापा॒नावि॑तिं प्राण - अ॒पानौ॑ । द॑धाति॒ । स्वा॒हा । ऊ॒र्द्धन॑भस॒मित्यू॒र्ध्व - न॒भस॑म् । मा॒रुत॑म्
। ग॒च्छत॑म् । इति॑ । आ॒ह॒ । ऊ॒र्द्धन॑भा॒ इत्यू॒र्ध्व - न॒भाः । ह॒ । स्म॒ । वै । मा॒रुतः॑ ।
दे॒वाना॑म् । व॒पाश्र॑प॒णी इति॑ व॒पा - श्र॑प॒णी । प्रेति॑ । ह॒रति॑ । तेन॑ । ए॒व । ए॒ने इति॑ । प्रेति॑
। ह॒रति॑ । वि॒षूची॑ इति॑ । प्रेति॑ । ह॒रति॑ । तस्मा॑त् । वि॒ष्वञ्चौ॑ । प्रा॒णापा॒नावि॑तिं प्राण - अ॒पानौ॑ ॥

51 TS 6.3.10.1

TS 6.3.10.1

Samhita Paata

प॒शुमा॒लभ्य॑ पुरो॒डाशं॑ निर्व॑पति॒ समे॑धमे॒वैन॒मा ल॑भते व॒पया॑ प्र॒चर्य॑ पुरो॒डाशे॑न॒ प्र च॑र॒त्यूग्वै॑ पुरो॒डाशं॑

ऊ॒र्जमे॒व प॑शू॒नां म॑द्व्य॒तो द॑धा॒त्यथो॑ प॒शोरे॒व छि॑द्रम॒पि द॑धाति पृषदा॒ज्यस्यो॑प॒हत्य॒ त्रिः पृ॑च्छति श्रु॒तः
ह॒वी(३): श॑मि॒तरि॒ति त्रि॑ष॒त्या हि दे॒वा योऽश्रु॑तः श्रु॒तमा॒ह स ए॒नसा॑ प्रा॒णापा॒नौ वा ए॒तौ प॑शू॒नां- [

Pada Paata

प॒शुम् । आ॒लभ्ये॒त्या - ल॒भ्यं । पु॒रोडा॑शम् । नि॒रिति॑ । व॒पति॑ । स॒मेध॑मि॒ति स - मे॒धम् । ए॒व
। ए॒नम् । ए॒ति । ल॒भते॑ । व॒पया॑ । प्र॒चये॑ति प्र॒चर्य॑ । पु॒रोडा॑शेन । प्रे॒ति । च॒रति॑ । ऊ॒र्क
। वै । पु॒रोडा॑शः । ऊ॒र्जम् । ए॒व । प॒शूना॑म् । म॑द्व्य॒तः । दु॒धाति॑ । अथो॑ इति॑ । प॒शोः ।
ए॒व । छि॑द्रम् । अ॒पीति॑ । दु॒धाति॑ । पृषदा॒ज्यस्ये॑ति पृषत् - आ॒ज्यस्य॑ । उ॒प॒ह॒त्येत्यु॑प - ह॒त्यं
। त्रिः । पृ॑च्छति । श्रु॒तम् । ह॒वी(३): । श॑मि॒तः । इति॑ । त्रि॑ष॒त्या इति॑ त्रि - स॒त्याः । हि
। दे॒वाः । यः । अ॒श्रु॒तम् । श्रु॒तम् । आ॒ह । सः । ए॒नसा॑ । प्रा॒णापा॒नावि॑ति प्राण - अ॒पा॒नौ
। वै । ए॒तौ । प॒शूनां॑ ।

52 TS 6.3.10.2

TS 6.3.10.2

Samhita Paata

यत् पृषदा॒ज्यं प॒शोः खलु॑ वा आ॒लब्ध॑स्य हृद॑यमा॒त्माऽभि॑ स॒मेति॑ यत् पृषदा॒ज्येन॑ हृद॑य॒मभि॑घा॒रय॑त्या॒त्मन्ने॒व
प॑शू॒नां प्रा॑णापा॒नौ द॑धाति प॒शुना॑ वै दे॒वाः सु॒वर्गं॑ लो॒कमा॑यन् तेऽम॒न्यन्त॑ मनु॒ष्या नो॑ऽन्वाभ॑विष्य॒न्तीति॑
तस्य॒ शिरः॑ छित्त्वा मे॒धं प्रा॑क्षा॒रय॑न्त्स प्र॒क्षोऽभ॑वत् तत् प्र॒क्षस्य॑ प्र॒क्षत्वं॑ यत् प्ल॑क्षशा॒खो-त्तर॑ब॒रुहि॑-

भ॒व॑ति॒ समे॑ध॒स्यै॒व- []

Pada Paata

यत् । पृ॒ष॒दा॒ज्यमि॑ति॒ पृष॑त् - आ॒ज्यम् । प॒शोः । ख॒लु॑ । वै । आ॒ल॑ब्ध॒स्येत्या॑ - ल॒ब्ध॒स्य॒ । हृद॑यम् । आ॒त्मा । अ॒भि । समि॑ति॒ । ए॒ति॒ । यत् । पृ॒ष॒दा॒ज्येने॑ति॒ पृष॑त् - आ॒ज्येन॑ । हृद॑यम् । अ॒भिघा॑रय॒तीत्य॑भि - घा॒रय॑ति॒ । आ॒त्मन् । ए॒व । प॒शूना॑म् । प्रा॒णापा॑नावि॒ति प्रा॑ण - अ॒पा॒नौ । द॒धा॒ति॒ । प॒शुना॑ । वै । दे॒वाः । सु॒व॒र्गमि॑ति॒ सु॒वः - ग॒म् । लो॒कम् । आ॒य॒न् । ते । अ॒म॒न्य॒न्त॒ । म॒नु॒ष्याः॑ । नः॒ । अ॒न्वाभ॑विष्य॒न्तीत्य॑नु-आभ॑विष्यन्ति॒ । इति॑ । तस्य॑ । शि॒रः॑ । छि॒त्त्वा । मे॒ध॑म् । प्रे॒ति॑ । अ॒क्षा॒र॒य॒न् । सः । प्र॒क्षः । अ॒भ॒व॒त् । तत् । प्र॒क्ष॒स्य॑ । प्र॒क्ष॒त्वमि॑ति॒ प्र॒क्ष - त्व॑म् । यत् । प्ल॒क्ष॒शा॒खेति॑ प्ल॒क्ष - शा॒खा । उ॒त्त॒र॒ब॒रु॒हिरि॑त्यु॒त्त॒र - ब॒रु॒हिः । भ॒व॑ति॒ । समे॑ध॒स्येति॑ स - मे॒ध॒स्य॒ । ए॒व ।

53 TS 6.3.10.3

TS 6.3.10.3

Samhita Paata

प॒शो॒र॒वं द्य॑ति॒ प॒शुं॒ वै ह्रि॑यमा॒णः॒ रक्षा॑स्यनु॒ सच॑न्तेऽन्त॒रा यू॒पं चाऽऽ॒ह॒व॒नीयं॑ च॒ हर॑ति॒ रक्ष॑सा॒मप॑ह॒त्यै॒ प॒शो॒र्वा आ॒ल॑ब्ध॒स्य॒ मनो॑ऽपं॒ क्राम॑ति॒ मनो॑ता॒यै ह॒विषो॑ऽव॒दीय॑मा॒न॒स्यानु॑ ब्रू॒हीत्या॑ह॒ मन॑ ए॒वास्या॑व॒ रुन्ध॑ एका॑दशा॒व॒दाना॒न्य॒वं द्य॑ति॒ दश॑ वै प॒शोः॒ प्रा॒णा आ॒त्मैका॑द॒शो या॒वा॒ने॒व प॒शुस्त॑स्याव॒- []

Pada Paata

पुशोः । अवेति । द्यति । पुशुम् । वै । ह्रियमाणम् । रक्षांसि । अन्विति । सृचन्ते ।
 अन्तरा । यूपम् । च । आह्वनीयमित्या - ह्वनीयम् । च । हरति । रक्षसाम् । अपहत्या
 इत्यप - हृत्यै । पुशोः । वै । आलब्धस्येत्या - लब्धस्य । मनः । अपेति । क्रामति ।
 मनोतायै । हविषः । अवदीयमानस्येत्यव - दीयमानस्य । अन्विति । ब्रूहि । इति । आह ।
 मनः । एव । अस्य । अवेति । रुन्धे । एकादश । अवदानानीत्यव - दानानि । अवेति ।
 द्यति । दश । वै । पुशोः । प्राणा इति प्र - अनाः । आत्मा । एकादशः । यावान् । एव
 । पुशुः । तस्य । अवेति ।

54 TS 6.3.10.4**TS 6.3.10.4****Samhita Paata**

द्यति हृदयस्याग्रेऽव द्यत्यथ जिह्वाया अथ वक्षसो यद्वै हृदयेनाभिगच्छति तज्जिह्वा वदति यज्जिह्वा
 वदति तदुरसोऽधि निर्वदत्येतद्वै पुशोर्यथापूर्वं यस्यैवमवदाय यथाकाम-मुत्तरेषामवद्यति यथा पूर्वमेवास्य
 पुशोरवत्तं भवति मद्भ्यतो गुदस्याव द्यति मद्भ्यतो हि प्राण उत्तमस्याव द्यत्यु- []

Pada Paata

द्यति । हृदयस्य । अग्रे । अवेति । द्यति । अथ । जिह्वायाः । अथ । वक्षसः । यत् । वै
 । हृदयेन । अभिगच्छतीत्यभि - गच्छति । तत् । जिह्वाया । वदति । यत् । जिह्वाया । वदति

। तत् । उर॑सः । अधि॑ । निरि॑ति । व॒दति॑ । ए॒तत् । वै । प॒शोः । य॒थापू॒र्वमि॑ति यथा -
 पू॒र्वम् । यस्य॑ । ए॒वम् । अ॒व॒दाये॑त्य॒व - दा॒यम् । य॒थाका॒ममि॑ति यथा - का॒मम् । उत्त॑रेषामि॒त्युत्
 - त॒रेषाम् । अ॒व॒द्यती॑त्य॒व - द्यति॑ । य॒थापू॒र्वमि॑ति यथा - पू॒र्वम् । ए॒व । अ॒स्य । प॒शोः ।
 अव॑त्तम् । भ॒वति॑ । म॒द्भ्य॒तः । गु॒दस्य॑ । अ॒वेति॑ । द्यति॑ । म॒द्भ्य॒तः । हि । प्रा॒ण इति॑ प्र -
 अ॒नः । उ॒त्त॒मस्ये॑त्युत् - त॒मस्य॑ । अ॒वेति॑ । द्यति॑ ।

55 TS 6.3.10.5

TS 6.3.10.5

Samhita Paata

-त्त॒मो हि प्रा॒णो यदी॑त॒रं यदी॑त॒र-मु॒भय॑मे॒वाजा॑मि जा॒यमा॑नो वै ब्रा॒ह्मण॑स्त्रिभि॒र॒ऋ॒ण॒वा जा॑यते ब्रह्मच॒र्येण॑र्षि॒भ्यो
 य॒ज्ञेन॑ दे॒वेभ्यः॑ प्र॒जया॑ पि॒तृभ्य॑ ए॒ष वा अ॑नृ॒णो यः पु॒त्री यज्वा॑ ब्रह्मचा॒रिवा॑सी तद॒व॒दानै॑वा॒व द॑यत्
 तद॒व॒दाना॑ना-म॒व॒दान॒त्वं दे॒वासु॑राः सँय॑त्ता आस॒न् ते दे॒वा अ॒ग्निम॑ब्रुवन् त्वया॑ वी॒रेणा॑सु॒रान॒भि भ॑वा॒मेति॑-
 []

Pada Paata

उ॒त्त॒म इत्यु॑त् - त॒मः । हि । प्रा॒ण इति॑ प्र - अ॒नः । यदि॑ । इ॒तर॑म् । यदि॑ । इ॒तर॑म् ।
 उ॒भय॑म् । ए॒व । अ॒जा॑मि । जा॒यमा॑नः । वै । ब्रा॒ह्मणः॑ । त्रिभि॑रिति॒ त्रि - भिः॑ । ऋ॒ण॒वेत्यृ॑ण
 - वा । जा॒यते॑ । ब्रह्म॑च॒र्येणे॑ति॒ ब्रह्म॑ - च॒र्येण॑ । ऋ॒षि॒भ्य इत्यृ॑षि॒ - भ्यः॑ । य॒ज्ञेन॑ । दे॒वेभ्यः॑ ।
 प्र॒जये॑ति॒ प्र - जया॑ । पि॒तृभ्य॑ इति॒ पि॒तृ - भ्यः॑ । ए॒षः । वै । अ॒नृ॒णः । यः । पु॒त्री । यज्वा॑

। ब्रह्मचारिवासीति ब्रह्मचारि - वासी । तत् । अवदानैरित्यव - दानैः । एव । अवेति । द्युते
 । तत् । अवदानानामित्यव - दानानाम् । अवदानत्वमित्यवदान - त्वम् । देवासुरा इति देव -
 असुराः । संयत्ता इति सं - यत्ताः । आसन् । ते । देवाः । अग्निम् । अब्रुवन् । त्वया ।
 वीरेण । असुरान् । अभीति । भवाम् । इति ।

56 TS 6.3.10.6

TS 6.3.10.6

Samhita Paata

सौब्रवीद् वरं वृणै पशुरुद्धारमुद्धरा इति स एतमुद्धारमुदहरत् दोः पूर्वार्द्धस्य गुदं मद्धयत् श्रोणिं
 जघनार्द्धस्य ततो देवा अभवन् परासुरा यत् त्र्यङ्गणां समवद्यति भ्रातृव्याभिभूत्यै भवत्यात्मना
 परास्य भ्रातृव्यो भवत्यक्षण्याऽव द्यति तस्मादक्षण्या पशवोऽङ्गानि प्र हरन्ति प्रतिष्ठित्यै ॥

Pada Paata

सः । अब्रवीत् । वरम् । वृणै । पशोः । उद्धारमित्युत् - हारम् । उदिति । हरै । इति
 । सः । एतम् । उद्धारमित्युत् - हारम् । उदिति । अहरत् । दोः । पूर्वार्द्धस्येति पूर्व -
 अर्द्धस्य । गुदम् । मद्धयत् । श्रोणिम् । जघनार्द्धस्येति जघन-अर्द्धस्य । ततः । देवाः
 । अभवन् । परेति । असुराः । यत् । त्र्यङ्गणामिति त्रि - अङ्गानाम् । समवद्यतीति सं -
 अवद्यति । भ्रातृव्याभिभूत्या इति भ्रातृव्य-अभिभूत्यै । भवति । आत्मना । परेति । अस्य ।
 भ्रातृव्यः । भवति । अक्षण्या । अवेति । द्यति । तस्मात् । अक्षण्या । पशवः । अङ्गानि
 । प्रेति । हरन्ति । प्रतिष्ठित्या इति प्रति - स्थित्यै ॥

57 TS 6.3.11.1

TS 6.3.11.1

Samhita Paata

मेद॑सा सुचौ॑ प्रो॒णोति॑ मेदो॑रूपा॒ वै प॒शवो॑ रू॒पमे॒व प॒शुषु॑ दधाति यू॒षन्न॑व॒धाय॑ प्रो॒णोति॑ रसो॒ वा ए॒ष
प॑शूनां॒ यद्यू॑ रस॑मे॒व प॒शुषु॑ दधाति पा॒र्श्वेन॑ वसा॒होमं॑ प्र॒यौति॑ म॒द्ध्यं॒ वा ए॒तत् प॑शूनां॒ यत् पा॒र्श्वः॑ रसं॑
ए॒ष प॑शूनां॒ यद्वसा॑ यत् पा॒र्श्वेन॑ वसा॒होमं॑ प्र॒यौति॑ म॒द्ध्यत॑ ए॒व प॑शूनाः॑ रसं॑ दधाति॒ घ्नन्ति॑- []

Pada Paata

मेद॑सा । सुचौ॑ । प्रेति॑ । ऊ॒र्णोति॑ । मेदो॑रूपा॒ इति॑ मेदः॑ - रू॒पाः । वै । प॒शवः॑ । रू॒पम् ।
ए॒व । प॒शुषु॑ । द॒धाति॑ । यू॒षन् । अ॒व॒धाय॑त्य॒व॒धाय॑ । प्रेति॑ । ऊ॒र्णोति॑ । रसः॑ । वै । ए॒षः
। प॒शूनाम् । यत् । यूः । रस॑म् । ए॒व । प॒शुषु॑ । द॒धाति॑ । पा॒र्श्वेन॑ । वसा॒होममि॑ति॒ वसा -
हो॒मम् । प्रेति॑ । यौति॑ । म॒द्ध्यम् । वै । ए॒तत् । प॒शूनाम् । यत् । पा॒र्श्वम् । रसः॑ । ए॒षः
। प॒शूनाम् । यत् । वसा॑ । यत् । पा॒र्श्वेन॑ । वसा॒होममि॑ति॒ वसा - हो॒मम् । प्र॒यौतीति॑ प्र -
यौति॑ । म॒द्ध्यतः॑ । ए॒व । प॒शूनाम् । रस॑म् । द॒धाति॑ । घ्नन्ति॑ ।

58 TS 6.3.11.2

TS 6.3.11.2

Samhita Paata

वा ए॒तत् प॒शुं य॒थ॒ स॒ज्ञ॒प॒य॒न्त्यै॒न्द्रः॑ ख॒लु॒ वै दे॒वत॑या प्रा॒ण ऐ॒न्द्रोऽपा॒न ऐ॒न्द्रः॑ प्रा॒णो अ॒ङ्गेअ॒ङ्गे नि
दे॒ह्यदि॒त्याह॑ प्रा॒णापा॒नावे॒व प॒शुषु॑ द॒धाति॑ दे॒वं त्वष्ट॑र्भूरि॑ ते सः॒ संमे॒त्वित्या॑ह त्वा॒ष्ट्रा हि दे॒वत॑या
प॒शवो॑ वि॒षु॒रूपा॒ यथ॑ स॒लक्ष्मा॑णो भ॒व॒थेत्या॑ह वि॒षु॒रूपा॒ ह्येते॑ स॒न्तः स॒लक्ष्मा॑ण ए॒तर॒हि भ॑व॒न्ति
दे॒व॒त्रा य॒न्त॒- []

Pada Paata

वै । ए॒तत् । प॒शुम् । य॒त् । स॒ज्ञ॒प॒य॒न्तीति॑ सं - ज्ञ॒प॒य॒न्ति । ऐ॒न्द्रः । ख॒लु॒ । वै । दे॒वत॑या
। प्रा॒ण इति॑ प्र - अ॒नः । ऐ॒न्द्रः । अ॒पा॒न इत्य॑प - अ॒नः । ऐ॒न्द्रः । प्रा॒ण इति॑ प्र - अ॒नः ।
अ॒ङ्गेअ॒ङ्ग इत्य॑ङ्गे - अ॒ङ्गे । नीति॑ । दे॒ह्यत् । इति॑ । आ॒ह॒ । प्रा॒णापा॒नाविति॑ प्रा॒ण - अ॒पा॒नौ
। ए॒व । प॒शुषु॑ । द॒धाति॑ । दे॒वं । त्वष्ट॑ः । भूरि॑ । ते । सः॒स॒मिति॑ सं-स॒म् । ए॒तु ।
इति॑ । आ॒ह॒ । त्वा॒ष्ट्राः । हि । दे॒वत॑या । प॒शवः॑ । वि॒षु॒रूपा॒ इति॑ वि॒षु - रू॒पाः । य॒त् ।
स॒लक्ष्मा॑ण॒ इति॑ स-ल॒क्ष्मा॑णः । भ॒व॒थ॒ । इति॑ । आ॒ह॒ । वि॒षु॒रूपा॒ इति॑ वि॒षु-रू॒पाः । हि । ए॒ते
। स॒न्तः । स॒लक्ष्मा॑ण॒ इति॑ स - ल॒क्ष्मा॑णः । ए॒तर॒हि॑ । भ॑व॒न्ति । दे॒व॒त्रेति॑ दे॒व - त्रा॑ । य॒न्त॒म् ।

59 TS 6.3.11.3

TS 6.3.11.3

Samhita Paata

-मवसे सखायोऽनु त्वा माता पित्रो मदन्वित्याहा-नुमतमेवैनं मात्रा पित्रा सुवर्गं लोकं गमयत्यर्द्धं
वसाहोमं जुहोत्यसौ वा अर्द्धं इयमर्द्धं इमे एव रसेनानक्ति दिशो जुहोति दिशं एव रसेनानत्तयथो
दिग्भ्य एवोर्जं रसमव रुन्धे प्राणापानौ वा एतौ पशूनां यत् पृषदाज्यं वानस्पत्याः खलु- []

Pada Paata

अवसे । सखायः । अन्विति । त्वा । माता । पित्रः । मदन्तु । इति । आह ।
अनुमतमित्यनु - मतम् । एव । एनम् । मात्रा । पित्रा । सुवर्गमिति सुवः - गम् । लोकम्
। गमयति । अर्द्धं इत्यर्द्ध-ऋचः । वसाहोममिति वसा - होमम् । जुहोति । असौ ।
वै । अर्द्धं इत्यर्द्ध-ऋचः । इयम् । अर्द्धं इत्यर्द्ध - ऋचः । इमे इति । एव ।
रसेन । अनक्ति । दिशः । जुहोति । दिशः । एव । रसेन । अनक्ति । अथो इति ।
दिग्भ्य इति दिक् - भ्यः । एव । ऊर्जम् । रसम् । अवेति । रुन्धे । प्राणापानाविति प्राण -
अपानौ । वै । एतौ । पशूनाम् । यत् । पृषदाज्यमिति पृषत् - आज्यम् । वानस्पत्याः । खलु ।

60 TS 6.3.11.4

TS 6.3.11.4

Samhita Paata

वै देवतया पशवो यत् पृषदाज्यस्यो-पहत्याऽऽ*ह वनस्पतयेऽनु ब्रूहि वनस्पतये प्रेष्येति प्राणापानावेव
पशुषु दधात्यन्यस्यान्यस्य समवत्तं समवद्यति तस्मान्नानारूपाः पशवो यूष्णोपं सिञ्चति रसो वा
एष पशूनां यद्य रसमेव पशुषु दधातीडामुपं ह्वयते पशवो वा इडां पशूनेवोपं ह्वयते चतुरुपं ह्वयते- []

Pada Paata

वै । देवतया । पशवः । यत् । पृषदाज्यस्येति पृषत् - आज्यस्य । उपहत्येत्युप - हत्यं ।
आह । वनस्पतये । अन्विति । ब्रूहि । वनस्पतये । प्रेति । इष्य । इति । प्राणापानाविति
प्राण - अपानौ । एव । पशुषु । दुधाति । अन्यस्यान्यस्येत्यन्यस्य - अन्यस्य । समवत्तमिति
सं - अवत्तम् । समवद्यतीति सं-अवद्यति । तस्मात् । नानारूपा इति नाना-रूपाः । पशवः ।
यूष्णा । उपेति । सिञ्चति । रसः । वै । एषः । पशूनाम् । यत् । यूः । रसम् । एव ।
पशुषु । दुधाति । इडाम् । उपेति । ह्वयते । पशवः । वै । इडां । पशून् । एव । उपेति
। ह्वयते । चतुः । उपेति । ह्वयते ।

61 TS 6.3.11.5

TS 6.3.11.5

Samhita Paata

चतुष्पादो हि पशवो यं कामयेता पशुः स्यादित्यमेदस्कं तस्मा आ दङ्ग्यान्मेदोरूपा वै पशवो
रूपेणैवैनं पशुभ्यो निर्भजत्यपशुरेव भवति यं कामयेत पशुमान्थ स्यादिति मेदस्वत् तस्मा आ

द॒द्व्यान्मेदो॑रूपा॒ वै प॒शवो॑ रू॒पेणै॑वास्मै॒ प॒शून्व॑ रु॒न्धे प॒शुमा॑ने॒व भ॑वति प्र॒जाप॑तिर्य॒ज्ञम॑सृजत् स
आज्यं॑ []

Pada Paata

चतु॑ष्पाद् इति॒ चतुः॑ - पा॒दः । हि । प॒शवः॑ । यम् । का॒मये॑त । अ॒प॒शुः । स्या॒त् । इति॑
। अ॒मे॒दस्क॑मित्य॒मेदः॑-क॒म् । तस्मै॑ । एति॑ । द॒द्व्यात् । मेदो॑रूपा॒ इति॒ मेदः॑-रू॒पाः । वै ।
प॒शवः॑ । रू॒पेण॑ । ए॒व । ए॒नम् । प॒शुभ्य॑ इति॒ प॒शु-भ्यः॑ । निरि॑ति । भ॒जति॑ । अ॒प॒शुः । ए॒व
। भ॒वति॑ । यम् । का॒मये॑त । प॒शुमा॑निति॒ प॒शु - मा॑न् । स्या॒त् । इति॑ । मे॒दस्व॑त् । तस्मै॑
। एति॑ । द॒द्व्यात् । मेदो॑रूपा॒ इति॒ मेदः॑ - रू॒पाः । वै । प॒शवः॑ । रू॒पेण॑ । ए॒व । अ॒स्मै ।
प॒शून् । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । प॒शुमा॑निति॒ प॒शु - मा॑न् । ए॒व । भ॒वति॑ । प्र॒जाप॑तिरिति॒ प्र॒जा-प॑तिः
। य॒ज्ञम् । अ॒सृज॑त् । सः । आ॒ज्यं॑ ।

62 TS 6.3.11.6

TS 6.3.11.6

Samhita Paata

पु॒रस्ता॑दसृजत् प॒शुं म॑द्व्य॒तः पृ॑षदा॒ज्यं प॒श्चात् तस्मा॑दा॒ज्येन॑ प्रया॒जा इ॑ज्यन्ते प॒शुना॑ म॒द्व्यतः॑
पृ॑षदा॒ज्येना॑-नूया॒जा-स्तस्मा॑दे॒तन्मि॑श्रमि॒व प॒श्चात् सृ॑ष्ट॒ ह्येका॑दशानूया॒जान् य॑जति द॒श वै प॒शोः
प्रा॒णा आ॒त्मैका॑दशो यावा॑ने॒व प॒शुस्त॑मनु॒ं यज॑ति घ्नन्ति॒ वा ए॒तत् प॒शुं य॑त् सै॒जुप॑यन्ति प्रा॒णापा॑नौ
खलु॒ वा ए॒तौ प॑शूनां॒ यत् पृ॑षदा॒ज्यं य॑त् पृ॑षदा॒ज्येना॑ () नूया॒जान् य॑जति प्रा॒णापा॑नावे॒व प॒शुषु॑

दधाति ॥

Pada Paata

पु॒रस्ता॑त् । अ॒सृज॑त् । प॒शुम् । म॒द्ध्य॑तः । पृ॒षदा॑ज्यमिति॑ पृषत् - आ॒ज्यम् । प॒श्चात् । तस्मा॑त्
 । आ॒ज्ये॑न । प्र॒या॒जा इति॑ प्र - या॒जाः । इ॒ज्य॑न्ते । प॒शुना॑ । म॒द्ध्य॑तः । पृ॒षदा॑ज्येनेति॑ पृषत्
 - आ॒ज्ये॑न । अ॒नूया॑जा इत्य॑नु - या॒जाः । तस्मा॑त् । ए॒तत् । मि॒श्रम् । इ॒व । प॒श्चा॒त्सृष्ट॑मिति॑
 प॒श्चात् - सृष्ट॑म् । हि । एका॑दश । अ॒नूया॑जानित्य॑नु - या॒जान् । य॒जति॑ । दश॑ । वै । प॒शोः
 । प्रा॒णा इति॑ प्र - अ॒नाः । आ॒त्मा । ए॒का॒दशः । या॒वान् । ए॒व । प॒शुः । तम् । अ॒न्विति॑ ।
 य॒जति॑ । घ्नन्ति॑ । वै । ए॒तत् । प॒शुम् । यत् । स॒ज्ञं॒पय॑न्तीति॑ सं - ज्ञ॒पय॑न्ति । प्रा॒णापा॑नाविति॑
 प्राण - अ॒पा॒नौ । खलु॑ । वै । ए॒तौ । प॒शूनाम् । यत् । पृ॒षदा॑ज्यमिति॑ पृषत् - आ॒ज्यम् । यत्
 । पृ॒षदा॑ज्येनेति॑ पृषत् - आ॒ज्ये॑न () । अ॒नूया॑जानित्य॑नु - या॒जान् । य॒जति॑ । प्रा॒णापा॑नाविति॑
 प्राण - अ॒पा॒नौ । ए॒व । प॒शुषु॑ । द॒धाति॑ ॥